

el
prat

perso
nes

PLA LOCAL DE LA GENT GRAN DEL PRAT DE LLOBREGAT 2018-2023

Ajuntament del
Prat de Llobregat

Crèdits:

Direcció i edició: Àrea d'Igualtat i Drets Socials

Comissió de Seguiment

Fina Rifà, Directora de l'Àrea d'Igualtat i Drets Socials

Carmen Martí, Cap de Secció de Ciutadania

Angel Longan, Cap del Servei d'Acció Social

Eva Cabanillas, Cap de Secció de Serveis Bàsics i Dependència

Ramon Roca, Tècnic de Ciutadania, Gent Gran i Discapacitat

Pere Casamayor, Tècnic de l'Observatori Social

Assessoria i redacció

Prograss. Projectes i Gestió de Serveis Socials

El Pla s'ha elaborat amb la participació de les diverses àrees municipals i els seus responsables polítics i tècnics, així com també amb la participació de la ciutadania mitjançant una dinàmica específica el 8 de juny del 2017.

La millora de la qualitat de vida de totes les persones de la ciutat, i entre elles de la gent gran, és una de les principals prioritats de l'equip de govern municipal.

El Prat compta amb la seva gent més gran per fer una ciutat millor. Les persones grans tenen un paper cabdal en el teixit social: fan de cuidadores, donen suport a les famílies i aporten coneixement al conjunt de la societat de la qual formen part. No es poden considerar com un col·lectiu aïllat, sinó com un pilar molt important de la nostra comunitat en continu vincle i interacció amb les persones de totes les edats.

Entenem la vellesa com una part d'un cicle vital i volem promoure la participació i la integració de la gent gran en totes les facetes i àmbits de la vida ciutadana. I també volem vetllar perquè la ciutat compti amb els recursos especialitzats adients quan les seves necessitats funcionals i relacionals ho requereixin.

L'any 2003, l'Ajuntament del Prat de Llobregat va aprovar el primer Pla Local de la Gent Gran. Des de llavors, han canviat moltes coses: l'evolució social, econòmica i demogràfica, les polítiques d'atenció social i els recursos públics. A més, l'envelliment progressiu de la nostra societat -la del Prat també- ens planteja nous reptes a l'hora de definir una estratègia de ciutat que s'adeqüi a les noves situacions i que revisi i reorienti els serveis i actuacions que es duen a terme.

És per això que aquest Pla Local de la Gent Gran 2018-2023 dona continuïtat al Pla redactat el 2003: manté els valors que el van generar i, a més, incorpora els principals reptes del nou moment i els avenços en les polítiques d'atenció a la gent gran i la seva adaptació a la nostra ciutat.

El nou pla municipal de la gent gran no és un pla únicament per a les persones de més edat ni tampoc per als serveis que treballen només amb persones d'edat avançada; és un pla que té per objectiu el conjunt de la ciutadania, que implica els serveis públics i també els agents socials de la ciutat.

Finalment, vull posar en valor que aquest document que teniu a les mans és el fruit d'un treball compartit des de l'administració, amb la cooperació, tant del Consell de la Gent Gran i de les persones grans de la ciutat, com de diferents agents socials i professionals que treballen al municipi. Amb aquest Pla volem expressar una vegada més el compromís de la ciutat amb la nostra gent gran. Ens ha d'ajudar a marcar les estratègies i línies d'acció prioritària per als propers anys, de manera que la ciutat pugui atendre de forma planificada les necessitats d'aquest col·lectiu des d'una perspectiva integradora i que abraci tots els àmbits de la vida de les persones.

Hem de continuar treballant, respondre a les necessitats i mirar cap al futur, cap a una ciutat on la gent gran sigui cada vegada més protagonista i alhora tingui cobertes les seves necessitats, amb una vida digna i de qualitat, i on sigui possible desenvolupar projectes de vida personals en aquesta etapa vital.

Vull acabar agraint-vos la vostra participació en l'elaboració d'aquest nou Pla i us animo a continuar treballant i compartint esforços i il·lusions.

Margarita García Domínguez

Tinenta d'alcalde d'Acció Social

ÍNDEX

1. El Prat i el Pla Local per a la Gent Gran	7
1.1 L'envelliment actiu i la qualitat de vida	8
1.2 La participació i la corresponsabilitat	9
1.3 Atenció a les persones dependents	9
1.4 Marc normatiu i competencial	10
1.4.1 Àmbit Internacional	11
1.4.2 Àmbit Estatal.....	12
1.4.3 Àmbit Autonòmic.....	13
1.4.4 Àmbit Municipal.....	14
1.5 Marc programàtic.....	16
2. La construcció del Pla Local per a la Gent Gran: aspectes metodològics	17
3. Diagnosi: situació actual de la gent gran del Prat	19
3.1 L'entorn sociodemogràfic.....	20
3.1.1 La població més gran de 65 anys al Prat de Llobregat	20
3.1.2 Evolució i projecció de la població.....	21
3.1.3 El Prat i els seus referents territorials més propers	22
3.1.4 Evolució de les persones amb discapacitat.....	26
3.1.5 Les persones grans que viuen soles.....	28
3.2 Cobertura de necessitats residencials.....	29
3.2.1 Context	29
3.2.2 Cobertura de places residencials al Prat de Llobregat	30
3.3 Propostes generades pel treball de camp.....	34
3.3.1 Amb relació a la participació de la gent gran.....	34
3.3.2 Amb relació a l'atenció a les persones grans vulnerables.....	35
3.3.3 Amb relació a l'envelliment actiu	36
3.3.4 Amb relació a activitats i projectes intergeneracionals	38

3.3.5	Amb relació a preocupacions, riscos i expectatives.....	39
4.	Diagnosi: recursos disponibles.....	41
4.1	Mapa de recursos.....	41
4.2	Cartera de serveis per a la gent gran	44
4.3	Població usuària dels Serveis Socials Bàsics	45
4.4	Les activitats del programa de gent gran.....	47
4.5	Pràctica esportiva	50
4.6	Promoció de la vida activa i accés a la cultura i a l'esport.....	51
5.	Principis rectors i línies estratègiques	52
5.1	L'abast del Pla.....	52
5.2	Principis que orienten el Pla	53
5.3	Línies estratègiques i objectius.....	54
5.3.1	Línia estratègica 1: Promoció i defensa de la qualitat de vida	55
5.3.2	Línia estratègica 2: Afavorir i donar suport als projectes de vida personals	57
5.3.3	Línia estratègica 3: Les persones grans protagonistes	59
5.3.4	Línia estratègica 4: Un Pla de Gent Gran per a totes les edats	60
5.3.5	Línia estratègica 5: Comunicació amb la gent gran.....	61
6.	Revisió i avaluació	66
6.1	Estructura organitzativa	67
6.2	Sistema d'indicadors.....	70
6.3	Informe anual d'avaluació del Pla.....	72

Annex

1. EL PRAT I EL PLA LOCAL PER A LA GENT GRAN

Viure en societat de manera cívica implica haver-nos d'adaptar als diversos entorns on es desenvolupa la nostra vida. Tanmateix, les normes i les convencions socials, les institucions i les polítiques públiques, tenen com a principal missió, facilitar aquesta adaptació i promoure que aquests entorns siguin el més comprensius, integradors i tolerants possible. Una de les traduccions operatives d'aquesta tensió entre els esforços d'adaptació individuals i les capacitats inclusives dels entorns socials són l'establiment de normes amb drets i deures.

Les persones grans, com qualsevol altre grup poblacional, és part interessada d'aquesta dinàmica social. **L'Ajuntament del Prat de Llobregat, mitjançant el Pla Local per a la Gent Gran, (en endavant PLGG) vol promoure i facilitar els projectes de vida de tota la ciutadania del Prat, amb independència de la seva edat, i amb el benentès que l'envelliment no és la darrera etapa de la vida, sinó un procés vital.**

La principal conseqüència d'aquest plantejament és que els recursos públics que s'adrecen a la gent gran s'han de regir per un principi de subsidiarietat: per norma general, la gent gran ha d'utilitzar els mateixos recursos que s'adrecen al conjunt de la ciutadania. No obstant, per les seves característiques i necessitats pròpies, es contempla l'existència de recursos especialitzats.

L'aplicació d'aquest principi fa possible, en major mesura, la vinculació de les persones grans als projectes i a les fites de ciutat i, en conseqüència, al disseny i a l'execució de les polítiques públiques, tant a les específicament de gent gran com a les generalistes que s'adrecen a la millora de la qualitat de vida de les persones. Millorar la qualitat de vida, en el sentit més ampli possible de l'expressió, implica preveure les necessitats i les expectatives d'atenció en les activitats de la vida diària, promoure i assegurar la qualitat de les activitats que

s'engloben dins el paradigma de l'envelliment actiu i, finalment, gestionar satisfactòriament la participació i la corresponsabilitat de les persones grans en tot allò que els afecta com a ciutadans i ciutadanes amb drets i deures.

És per això que el PLGG no es circumscriu únicament a les àrees més directament implicades en l'atenció específica i a la promoció de les persones grans del municipi, sinó **que té per abast totes les àrees municipals**, tant les que tenen per principal funció l'atenció a persones com aquelles de serveis generals.

Aquest capítol té per principal finalitat justificar l'oportunitat del Pla i la pertinença a un entorn de planificació social que comparteix uns fonaments teòrics en la promoció de les polítiques de gent gran. Aquests fonaments, que fa seus l'Ajuntament del Prat, impregnen les polítiques actuals i avançades de la planificació de serveis en l'àmbit de la gent gran.

1.1 L'envelliment actiu i la qualitat de vida

Les persones grans són un grup poblacional molt heterogeni. Probablement, la influència d'una visió economicista que identifica la vellesa com una fase en el desenvolupament vital que s'inicia amb la jubilació, oculta la idea de l'envelliment com un procés. Precisament trencar aquesta visió estereotipada és un dels principis del paradigma de l'envelliment actiu i fa possible reduir situacions objectives de discriminació que es fonamenten en identificar necessitats i expectatives amb edat cronològica.

Molt habitualment, però, especialment en entorns de crisi econòmica, la gent gran ha contribuït amb gran valor al benestar de les famílies. No només amb els seus propis recursos econòmics, sinó també amb el treball domèstic, el qual, encara que està exclòs de la comptabilitat monetària, no deixa de tenir un molt elevat valor econòmic.

1.2 La participació i la corresponsabilitat

El grau i les formes de vinculació amb l'entorn tenen certament un caràcter voluntari. Això val per l'ús dels serveis de lleure, culturals, esportius i de qualsevol aspecte relacionat amb la promoció social. També té a veure, però, amb la participació en el disseny, l'execució i el control de les polítiques públiques. És missió d'aquestes polítiques prevenir el procés de desvinculació social que la imatge negativa estereotipada de l'envelliment atorga a les persones grans i, en conseqüència, facilitar l'accés de les persones grans a aquests espais socials d'intercanvi i inclusió que tenen com a ciutadans i ciutadanes amb drets i deures.

1.3 Atenció a les persones dependents

Habitualment, a mesura que augmenta l'edat disminueix el grau d'autonomia i les capacitats funcionals dels individus. Aquesta circumstància afecta

especialment les dones a causa de la seva major esperança de vida, però també per les desigualtats de gènere.

Tot i la fortalesa de l'evidència, l'adopció d'hàbits saludables, en aquest moment del procés vital, i també en els anteriors, promou el ressort d'entorns i d'eines que faciliten la capacitat.

En aquest context les polítiques públiques se centren en mantenir les persones el màxim de temps possible i en les millors condicions al seu domicili, a casa seva. Així doncs, preveure i adequar el disseny dels entorns domèstics a les capacitats dels individus, i introduir-hi millores tecnològiques contribueix a esmorteir l'impacte o l'evolució de condicions incapacitants. A banda de desenvolupar els serveis d'ajuda a domicili, donar suport a les persones que tenen cura habitualment de les persones és una prioritat de les polítiques públiques.

Paral·lelament, es fa necessari invertir també en places residencials i de centre de dia. En les primeres, per tal que disposin d'una alternativa a la permanència al domicili aquelles persones que requereixin d'una supervisió constant o prou elevada, o senzillament, per garantir l'elecció residencial de les persones.

En segon lloc, les places diürnes, contribueixen a mantenir la vinculació de les persones grans amb el seu entorn, a facilitar la permanència al domicili i també a donar suport als cuidadors familiars.

1.4 Marc normatiu i competencial

En aquest apartat dels requeriments del Pla, caldrà diferenciar quatre àmbits normatius i/o competencials: internacional, estatal, autonòmic i municipal.

1.4.1 Àmbit internacional

A nivell internacional, la Carta de les Nacions Unides i la Declaració dels Drets Humans de 1948 afirmen el principi que els éssers humans, sense distinció de cap mena, han de gaudir dels drets i les llibertats fonamentals.

Tot i que no existeix una norma de caràcter internacional vinculant per a l'Estat espanyol que reculli un catàleg de drets de les persones grans per la seva condició, no significa, però, que no s'hagin abordat, encara que sigui atomitzadament, alguns dels elements centrals per a la Gent Gran.

En primer terme cal citar la Declaració de Principis de les Nacions Unides a favor de les Persones d'Edat, aprovats per la Resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides de 16 de desembre de 1991, mitjançant la qual les Nacions Unides encoratgen els governs a introduir en els seus programes nacionals, cada vegada que sigui possible, els principis d'independència, participació, cures, autorealització i dignitat.

A Europa, i particularment dins la Unió Europea, el primer document on es considera els treballadors d'edat avançada va ser la Carta Comunitària dels Drets Socials Fonamentals dels Treballadors, de 9 de desembre de 1989.

En compliment d'aquest principi, el Dret de la UE –en concret l'article 10 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE)– estipula que la Unió tractarà de lluitar, entre d'altres, contra tota discriminació per raó d'edat.

Sense una Constitució Europea s'ha perdut l'oportunitat d'identificar amb més precisió quin tipus de competència ostenta la Unió Europea respecte els seus Estats membres en matèria de Gent Gran.

Per finalitzar l'apartat internacional, cal incidir en la Segona, i darrera, Assemblea Mundial sobre l'Envelliment celebrada l'any 2002, que va aprovar el Pla d'Acció Internacional de Madrid sobre l'Envelliment.

1.4.2 Àmbit estatal

Ja en el segon nivell competencial, l'estatal, cal posar de manifest que la Constitució Espanyola, a l'article 14, consagra que «els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler discriminació per raó de naixement, raça, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social». No s'esmenta expressament «l'edat» com a motiu de discriminació i, per tant, caldrà entendre que està inclosa en el darrer grup del precepte.

A banda d'aquest article de caràcter general, només trobarem a la Constitució espanyola una referència concreta a la gent gran. L'article 50 garanteix el dret de la gent gran a la suficiència econòmica mitjançant un sistema de pensions adequat i actualitzat i el dret a percebre prestacions de serveis socials per atendre les seves necessitats específiques de salut, habitatge, cultura i oci.

Existeix una determinada legislació de l'Estat que té com a destinataris finals la gent gran. Per exemple, la Llei 3/2017, de 27 de juny, de Pressupostos Generals de l'Estat, per l'any 2017 –actualment prorrogada– recull, en el títol IV, les pensions públiques i, en particular un capítol reservat a la seva revaloració.

També s'ha desenvolupat el recent Reial Decret 1079/2017, 29 de desembre, sobre revaloració i complements de pensions de classes passives i sobre

revaloració de les pensions del sistema de la Seguretat Social i d'altres prestacions socials públiques per a l'exercici 2018.

El 2013, l'Estat també aprovà la Llei 1/2013, de 14 de maig, de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social. Entre els supòsits d'especial vulnerabilitat, estaven identificats, expressament, els deutors majors de 60 anys.

Més enllà de la normativa, i entrant en un plànol més programàtic, l'any passat es publicà el *Programa Nacional de Reformas de España (2017)* que recull algunes propostes que impacten, directament o indirecta, en la gent gran. En són un exemple els canvis necessaris en el sistema de la Seguretat Social, el sosteniment futur de les pensions que en depenen, o dur a terme actuacions específiques per a persones de més de 55 anys en situació d'atur i/o sense prestacions.

1.4.3 Àmbit autonòmic

Quant al nivell autonòmic, la competència de la Generalitat de Catalunya sobre matèries que poden impactar sobre la gent gran, està recollida al vigent Estatut d'Autonomia de Catalunya. Les més rellevants es troben a l'article 132 de l'Estatut, que atribueix la competència exclusiva en matèria d'habitatge; a l'article 162.1, que atribueix competència exclusiva en matèria de sanitat i salut pública, pel que fa a l'organització, el funcionament intern, l'avaluació, la inspecció i el control de

centres, serveis i establiments sanitaris. El 162.3, que atribueix a la Generalitat la competència compartida en certs àmbits, com ara, l'ordenació, la planificació, la determinació, la regulació i l'execució de les prestacions i els serveis sanitaris, sociosanitaris i de salut mental de caràcter públic. L'article 165, que atribueix la competència compartida en matèria de seguretat social, tot respectant els principis d'unitat econòmica patrimonial i de solidaritat financera de la seguretat social. I, finalment, l'article 166, el qual atribueix a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de serveis socials.

En allò relatiu a l'àmbit dels serveis socials, l'actual Sistema Català de Serveis Socials està regulat per la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, amb la finalitat d'assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida.

Pel que fa al desenvolupament de la Llei de Serveis Socials es va aprovar, l'any 2010, el primer Pla estratègic de serveis socials a Catalunya (Acord de govern 156/2010, de 3 d'agost).

En els darrers anys, la legislació en matèria de serveis socials ha estat complementada amb un altre conjunt de normatives, com ara, la Llei 18/2007, del dret a l'habitatge; la Llei 13/2014, d'accessibilitat; la Llei 24/2015, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica; i la Llei 4/2016, de mesures de protecció del dret a l'habitatge de les persones en risc d'exclusió residencial .

1.4.4 Àmbit municipal

Per últim, en el marc normatiu i competencial municipal, l'Ajuntament del Prat de Llobregat, i en l'àmbit de les competències que li són pròpies, a l'empara del principi d'autonomia local recollit a la Carta Europea d'autonomia local, de la Constitució Espanyola i de l'Estatut d'autonomia de Catalunya; i d'acord amb l'article 25 de la Llei 7/1985, reguladora de les Bases de Règim Local, té competències pròpies en matèries que poden impactar de forma directa, o

indirecta, en la gent gran, el transport col·lectiu urbà, la protecció de la salubritat pública, la conservació i la rehabilitació de l'edificació, o la promoció de l'esport i les instal·lacions esportives i de temps lliure, entre d'altres.

Així mateix, i sent a la vegada una competència pròpia, els municipis de la grandària del Prat de Llobregat, en compliment de l'article 26.1 c) de la Llei 7/1985, han de prestar, obligatòriament, un servei bàsic per a la gent gran com és el de

d'avaluació i informació de situacions de necessitat social i l'atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social.

Paral·lelament a la normativa estatal de règim local, Catalunya ha aprovat també normativa reguladora del règim local. Actualment el vigent Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, recull a l'article 66.2 que els ens locals tenen competències pròpies, entre d'altres, en els àmbits de la participació ciutadana, la participació en la gestió de l'atenció primària de la salut, la prestació dels serveis socials i la promoció i la reinserció socials.

D'igual forma regula, a l'article 67, els serveis mínims que els municipis, independentment o associats, han de prestar, amb una llista gairebé idèntica a la recollida a l'article 26 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril.

La garantia d'aquestes atribucions competencials facilita, precisament, l'efectivitat d'aquesta autonomia, la qual és del tot necessària per la materialització del Pla que ens ocupa. Per últim, cal indicar que, sens perjudici

d'altres atribucions que li són pròpies, el Ple de la Corporació és l'òrgan competent per a l'aprovació del Pla Local de la Gent Gran.

L'abril del 2003, es va aprovar un Pla Local de la Gent Gran que va ser elaborat conjuntament per diversos professionals de l'Ajuntament i persones grans integrades en les diferents comissions de treball dins del Consell Municipal de la Gent Gran.

1.5 Marc programàtic

El Pla Local de la Gent Gran del Prat de Llobregat s'emmarca dins el Pla d'Actuació Municipal (PAM) 2016-2019, que desenvolupa i concreta les orientacions programàtiques del municipi, i esdevé el compromís públic i comú amb la ciutat.

En concret, dins els seus objectius està elaborar un nou Pla Local de la Gent Gran que marqui les estratègies i les línies d'acció prioritària per a atendre de forma planificada les necessitats de la gent gran des d'una perspectiva integradora i que abraci tots els àmbits (necessitats residencials, oci, lleure, salut, benestar i altres).

D'igual forma, les Bases d'acord per al Govern de l'Ajuntament del Prat de Llobregat (2015-2019) recollien la participació ciutadana com un element fonamental del model de ciutat. Igualment, dins les propostes de govern, es manifestava la voluntat de treballar per millorar i adaptar els recursos de suport social a les persones dels diferents sectors i col·lectius, especialment als més desafavorits i vulnerables; així com per aconseguir, com a equipament prioritari, la construcció d'una nova residència pública i centre de dia per a la gent gran.

De la mateixa manera, el Pla s'interrelacionarà de forma precisa i ineludible amb altres Plans Municipals que ja estan en funcionament, com el Pla Local d'Inclusió Social, el Pla Local de Salut i el Pla d'Accessibilitat.

La pluralitat de potencials destinataris del Pla fa recomanable disposar de diverses mirades professionals. És per això que aquest Pla serà coordinat des d'una mirada transversal amb diverses àrees de l'Ajuntament, que hauran d'unir esforços i treballaran conjuntament per a l'assoliment dels seus objectius.

2. LA CONSTRUCCIÓ DEL PLA LOCAL PER A LA GENT GRAN: ASPECTES METODOLÒGICS

L'elaboració d'aquest Pla havia d'estar necessàriament en consonància amb la seva finalitat. Això implicava que, si el que es pretenia era disposar d'un Pla d'ampli abast poblacional i organitzatiu que promogués la participació de la gent gran en les qüestions que els són d'interès, la pròpia construcció del Pla havia de ser, en conseqüència, també compartida .

La Comissió de Seguiment, formada per responsables i tècnics municipals, s'ha encarregat de supervisar la construcció del Pla seguint la seqüència que es detalla continuació. Les bases de dades, o els documents utilitzats, s'esmenten a cada capítol a mesura que se citen o s'utilitzen.

1. **Provisió de recursos i planificació.** Es contacta amb professionals especialitzats i consultoria externa per tal d'ordenar metodològicament el treball i confirmar la proposta a les expectatives dels responsables municipals.
2. **Recerca documental.** S'analitza la informació disponible, tant el format estudi com en base de dades.
3. **Elaboració del marc normatiu i programàtic** atenent la normativa vigent i ls compromisos de l'equip de govern.
4. **Marc demogràfic.** S'elabora, a partir d'informacions estadístiques del mateix Ajuntament i de l'Idescat, un diagnòstic de les principals magnituds demogràfiques i es comparen els valors del Prat amb els dels principals referents geogràfics, principalment, el Baix Llobregat i Catalunya.
5. **Càlcul de les necessitats residencials** d'acord amb estudis anteriors i es compara la dotació del Prat amb altres municipis del Baix Llobregat i amb el conjunt de Catalunya.
6. **Entrevistes a tècnics i experts.** Seleccionades per la Comissió de Seguiment, es duen a terme 30 entrevistes amb l'objectiu de copsar l'opinió de persones rellevants en l'àmbit de la Gent Gran per tal d'obtenir continguts i visions per a la redacció del futur Pla Municipal.
7. **Consulta a la gent gran.** La jornada es va dur a terme el 8 de juny del 2017 al Centre Cívic Sant Jordi Ribera Baixa del Prat de Llobregat. La finalitat d'aquesta jornada pivotava al voltant de dos objectius bàsics: contrastar les opinions recollides durant el treball de camp mitjançant entrevistes amb recursos i agents socials del municipi, i elaborar propostes concretes que poguessin ser incloses al Pla de Gent Gran del Prat de Llobregat. La dinàmica consistí en l'aplicació d'una tècnica world-coffee en la qual participaren un total de 63 persones.

8. **Mapa de recursos.** S'indexen els recursos disponibles, tant els que utilitza la gent gran de manera generalista com aquells que atenen específicament gent gran.
9. **Propostes.** S'analitzen tots els documents disponibles que serveixen de base al diagnòstic i, de manera principal, l'entorn demogràfic, l'estudi de les necessitats residencials, les propostes dels experts entrevistats, el resultat de la dinàmica participativa i el mapa de recursos.
10. **Informe provisional.** S'integren tots els documents elaborats i s'incorpora la part que té a veure amb els valors i els principis rectors.
11. **Revisió de la proposta** per part de la Comissió de Seguiment.
12. **Redacció definitiva** i proposta de presentació.

3. DIAGNOSI: SITUACIÓ ACTUAL DE LA GENT GRAN DEL PRAT

Aquest capítol té per principal finalitat assenyalar els aspectes més rellevants de l'entorn i del context actuals de la gent gran del Prat de Llobregat. En primer lloc, s'exposen dades de situació i evolució demogràfiques que ajuden a tenir una visió prospectiva sobre els principals reptes que s'intueixen en l'atenció a les persones grans. En segon lloc, s'analitza la disponibilitat de la cobertura residencial al Prat i es posa en relació amb els seus referents poblacionals més propers. Finalment, es comenten les opinions que el treball de camp promogut pel PLGG, ha recollit sobre la situació actual i els principals reptes que es plantegen en l'atenció i promoció de les persones grans del municipi.

3.1 L'entorn sociodemogràfic

Aquest apartat té per principal funció mostrar l'entorn demogràfic que fixa la dimensió poblacional del Pla. Les dades que es mostren a continuació volen aprofitar els esforços anteriors duts a terme per l'Ajuntament del Prat, ja es tracti de documents i informes realitzats internament pels tècnics municipals o d'encàrrecs encomanats a consultores externes.

Els documents i les fonts utilitzades per a la realització d'aquesta diagnosi combinen tant la informació estadística oficial de les diverses administracions com informes municipals propis.

3.1.1 La població més gran de 65 al Prat de Llobregat

En aquest apartat es mostren les principals magnituds sociodemogràfiques de la gent gran del Prat de Llobregat. La font de dades és el padró Municipal d'Habitants i, per tant, les variables contempnen la informació de la font: edat, sexe, nivell d'instrucció i lloc de naixement.

Els valors dels principals indicadors de l'envelliment d'un territori (índexs d'envelliment i de sobreenvelliment) estan comparats amb els referents poblacionals més propers i, en conseqüència, la font de dades és l'Idescat.

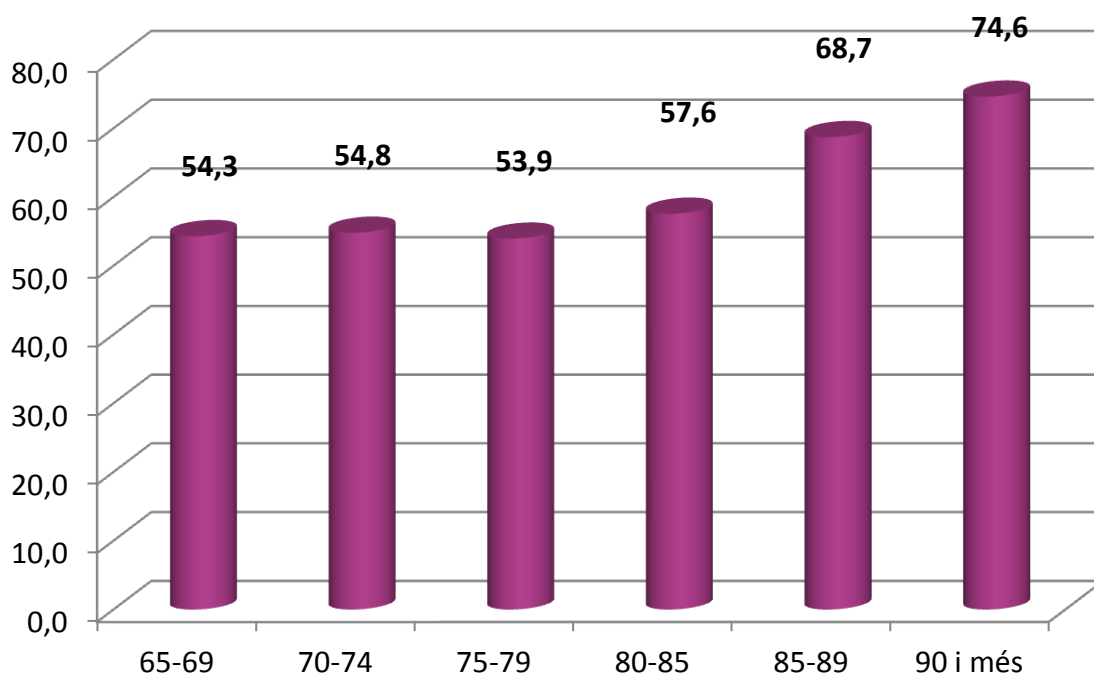
Distribució per sexe i edat

El Prat de Llobregat té, a 1 de gener de 2018, 12.044 persones més grans de 65 anys empadronades. D'aquestes, 5.196 eren homes (43,1%) i 6.848 eren dones (56,9%).

Aquesta distribució està en consonància amb la que es dona als seus referents territorials més propers.

A mesura que s'incrementa l'edat el volum de població disminueix i el percentatge de dones sobre el total de la població tendeix a augmentar.

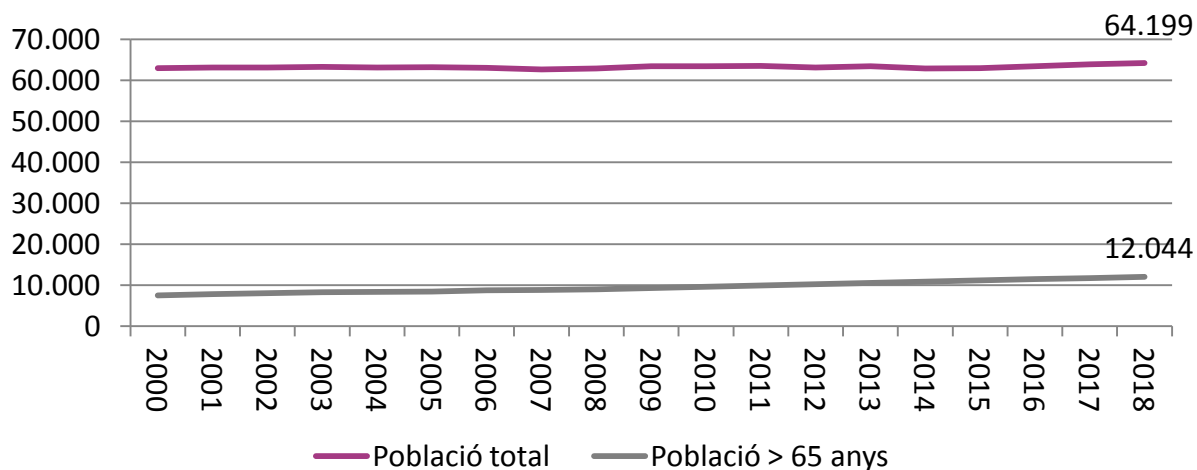
% de dones segons grup d'edat. El Prat de Llobregat 2018

3.1.2 Evolució i projecció de la població

La població total del Prat de Llobregat d'ençà l'any 2000 es manté estable. En canvi, el nombre de persones grans continua augmentant.

Evolució de la Població. El Prat de Llobregat . 2000-2018

L'evolució dels indicadors d'envelliment, tal com mostra la taula que segueix, és constant i notable.

Evolució indicadors d'envelliment.

El Prat 1981-2018

Any	% de població de 65 anys i més	Índex d'envelliment
1981	6,3%	20,1
1991	8,5%	38,6
2001	12,8%	90,3
2011	16,1%	103,5
2018	18,8%	119,7

Entre l'any 2000 i el 2018 el nombre d'habitants del Prat de Llobregat s'ha incrementat en 1.243 persones. Això equival a un 1,98% per tot el període, la qual cosa confirma l'estabilitat en el nombre total d'habitants al municipi. En canvi, pel que fa a la gent gran, en el mateix període s'han incrementat en 4.552 el nombre de persones, la qual cosa equival a un increment del 60,76% per tot el període.

Segons l'Idescat, l'any 2021 el nombre de persones grans al Prat de Llobregat s'aproximarà a 13.000, la qual cosa situaria la taxa d'envelliment del municipi en el 20,5%.

3.1.3 El Prat i els seus referents territorials més propers

Per concloure aquest capítol hem comparat les dades i els principals indicadors demogràfics relacionats amb l'envelliment del Prat de Llobregat amb els del Baix Llobregat i Catalunya.

DADES D'ENVELLIMENT DEL PRAT, BAIX LLOBREGAT I CATALUNYA. 2017

	El Prat de Llobregat	%	Baix Llobregat	%	Catalunya	%
Població 0- 14 anys	10.117	15,8	137.233	16,9	1.179.741	15,6
Població 15-64 anys	42.042	65,8	537.804	66,1	4.976.815	65,9
Població 65 – 84 anys	10.319	16,1	120.582	14,8	1.170.656	15,5
Població 85 i més anys	1.419	2,2	18.377	2,3	228.618	3,0
Total Població	63.897	100,0	813.996	100,0	7.555.830	100,0

En general, les dades d'envelliment del Prat són més elevades que les del Baix Llobregat però són una mica inferiors a les de Catalunya.

INDICADORS D'ENVELLIMENT DEL PRAT, BAIX LLOBREGAT I CATALUNYA. 2017

	El Prat de Llobregat	Baix Llobregat	Catalunya
Percentatge de població de 65 anys i més	18,4	17,1	18,5
Índex d'envelliment	116,0	101,3	118,6
Índex de sobreenvelliment	13,7	15,2	19,5

El percentatge de població de 65 anys i més del Prat, que mesura la proporció de les persones més grans de 65 anys sobre el conjunt de la població, és molt similar a la catalana i supera lleugerament el 18%, mentre que al Baix Llobregat la taxa no arriba al 17%.

L'índex d'envelliment, que posa en relació la població més gran de 65 anys amb la població menor de 15, supera el valor 100, és a dir, hi ha més persones grans que infants, cosa que no succeeix al Baix Llobregat.

Finalment, l'índex de sobreenvelliment posa en relació el nombre de persones més grans de 85 anys amb les persones entre 65 i 84. En aquest indicador el Prat té l'indicador més baix, és a dir, la proporció de persones més grans de 85 anys és menor.

Nivell d'instrucció

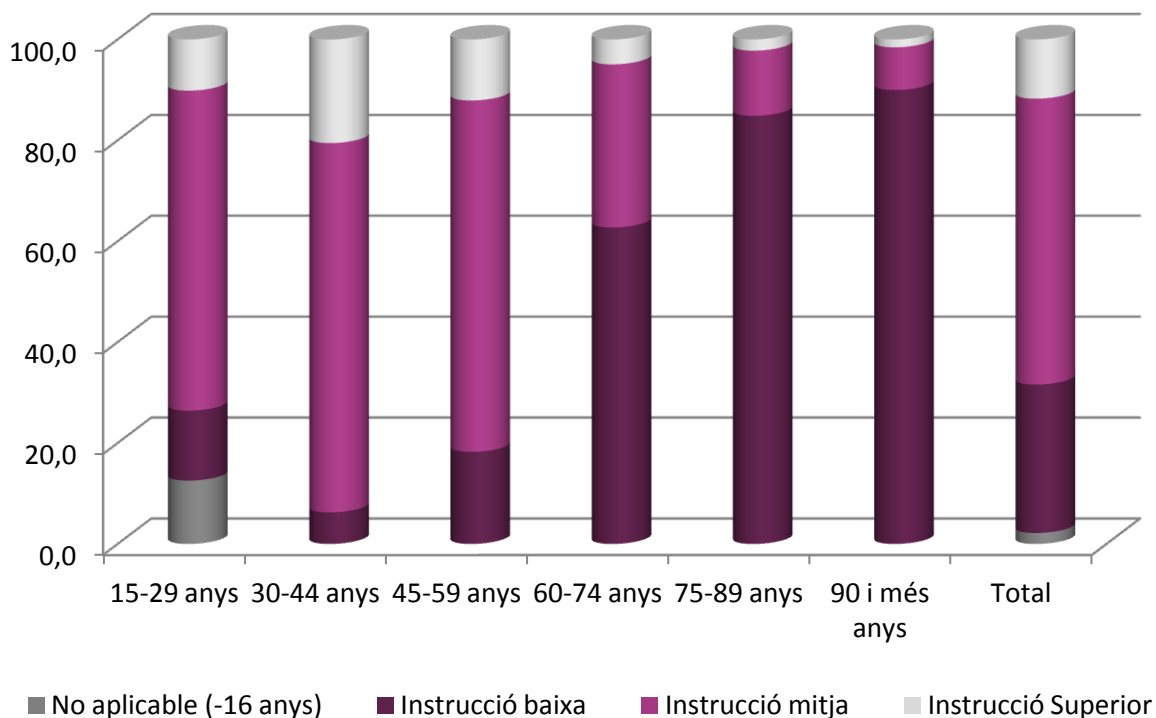
Com passa arreu, la gent gran té un nivell d'instrucció més baix que les persones d'edats més joves. Al Prat de Llobregat, hi ha 11.170 persones més grans de 60 anys que tenen un nivell d'instrucció baix, és a dir, no tenen estudis, no han completat l'Educació Primària o bé no han assolit el Graduat Escolar. Això representa un percentatge del 70,3% del total de persones en aquesta edat.

NIVELL D'INSTRUCCIÓ DE LA POBLACIÓ MÉS GRAN DE 65 ANYS. EL PRAT DE LLOBREGAT. GENER 2018

Nivell d'instrucció	Edat						Total
	15-29	30-44	45-59	60-74	75-89	90 i +	
No aplicable (- 16 anys)	1.177	0	0	0	0	0	1.177
Ni llegir ni escriure	44	30	91	167	274	35	641
Primària incompleta/ Sense estudis/ Inferior a Graduat Escolar	1.257	913	2.425	6.475	3.850	369	15.289
EGB 1 / EGB2	3.015	4.947	4.671	2.240	444	28	15.345
FP2	1.146	3.650	3.062	673	124	4	8.659
BUP	1.787	2.444	1.867	510	60	6	6.674
Universitaris grau mig	143	1.049	580	285	74	6	2.137
Universitaris grau superior	808	2.049	1.087	238	34	1	4.217
Total	9.377	15.082	13.783	10.588	4.860	449	54.139

El gràfic que segueix mostra com, efectivament, a mesura que augmenta l'edat s'incrementa el percentatge de persones amb un nivell d'instrucció baix.

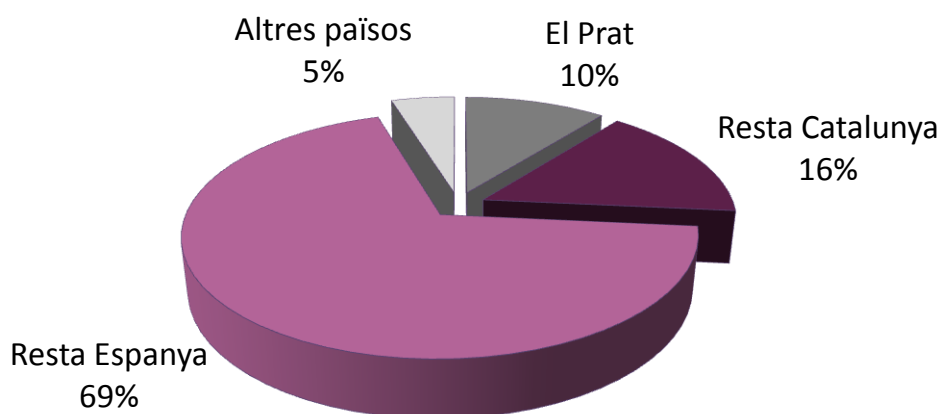
Nivell d'instrucció per grup d'edat. El Prat de Llobregat 2018

Lloc de naixement

Segons el Padró Municipal d'Habitants, a 1 de gener de 2018, la distribució de les persones més grans de 60 anys segons el seu lloc de naixement és la següent:

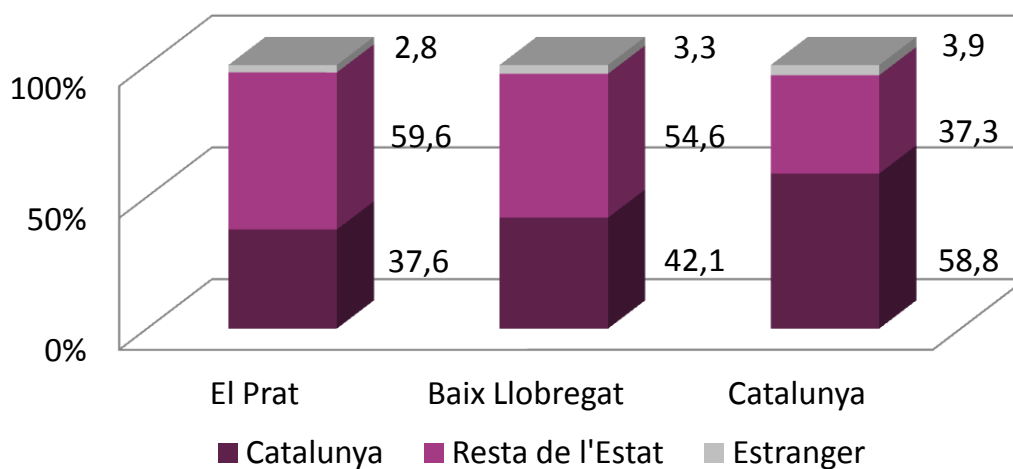
Lloc de naixement de la població més gran de 60 anys. El Prat 2018

Les dades informen com tres de cada quatre persones més grans de 60 anys del Prat provenen de fora de Catalunya. Aquesta és una dada prou rellevant que indica la trajectòria vital d'una part molt important de la gent gran del municipi.

Si comparem les dades del municipi amb la dels seus referents més propers obtenim a cada columna la distribució de la població segons lloc de naixement:

Lloc de naixement de la població major de 65 anys per àmbit territorial. 2017

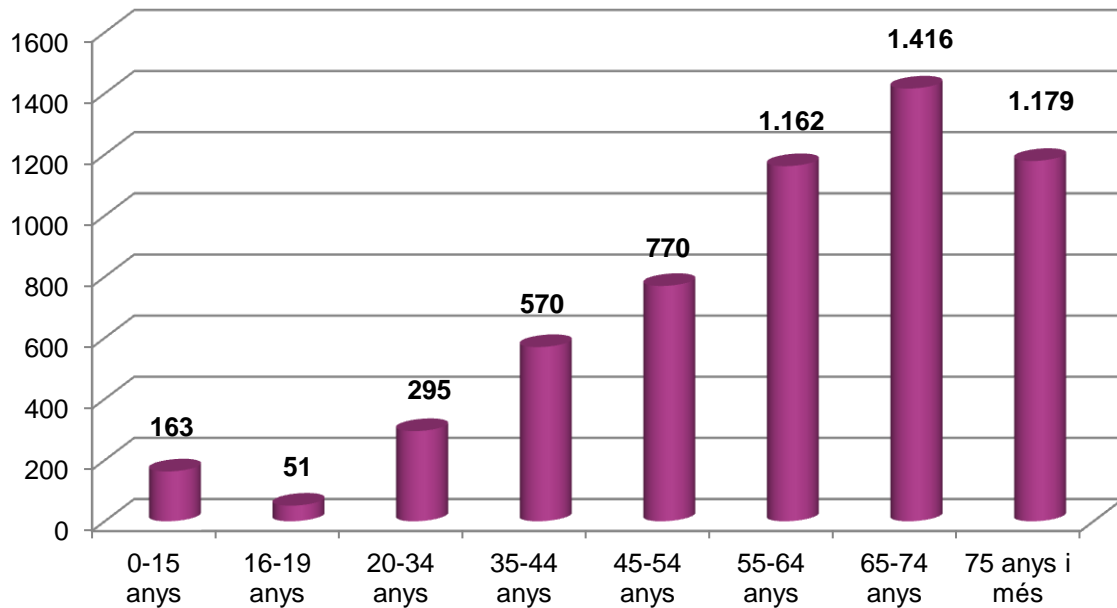

El Prat, a la primera columna, té el percentatge més baix, tant de persones nascudes a Catalunya (37,6%) com de les nascudes fora de l'estat (2,8%). Entre les persones més grans de 65 anys, les nascudes fora de Catalunya, a la resta de la comarca pràcticament suposen 6 de cada 10 persones, mentre que, al conjunt del país, no arriben a 4 de cada 10.

3.1.4 Evolució de les persones amb discapacitat

Aquest apartat informa sobre la presència de la discapacitat en el grup d'edat de les persones grans. Les dades són proporcionades per l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS) i s'extreuen d'una explotació duta a terme amb dades del 2014.

Persones amb discapacitat. El Prat de Llobregat 2014

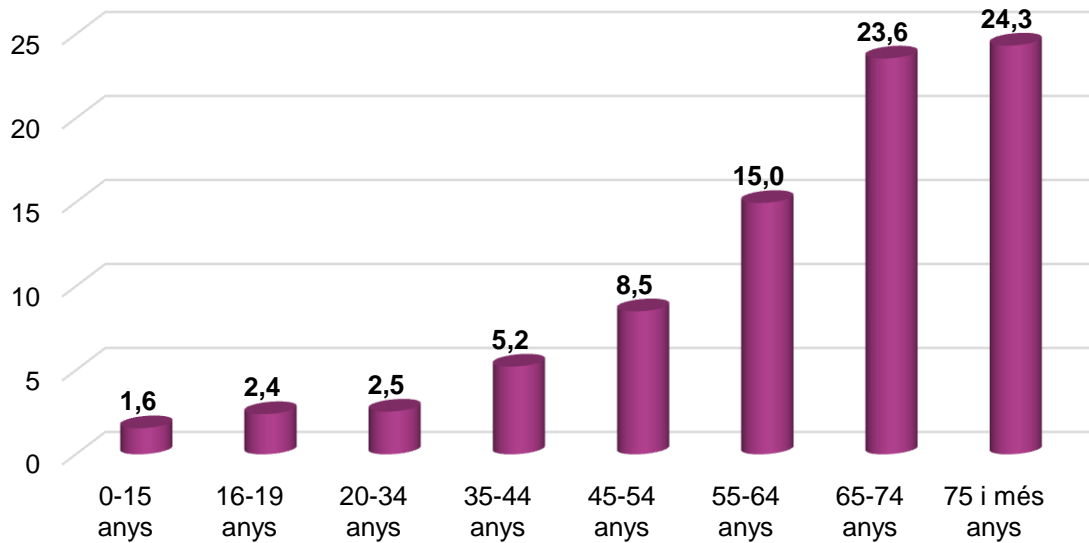

Tot i que hi ha alguna excepció, es veu clarament la influència de l'edat, **ja que, a mesura que s'incrementa l'edat, augmenten el nombre de persones amb discapacitat.** Cal tenir en compte que els intervals d'edat no són idèntics i també que, a mesura que s'incrementa l'edat, com mostra la piràmide d'edats, el nombre de persones de cada tram disminueix.

De tota manera s'observa que, si agrupem els dos trams d'edat que podríem considerar com a gent gran, el 46,3 % de les persones amb discapacitat tenen més de 65 anys, mentre que l'any 2001 aquest percentatge era del 41,3%.

Més concretament, podem calcular la incidència de la discapacitat en cada un dels trams d'edat considerats. S'observa com la presència de la discapacitat en el grup de gent gran és del 23,9%

% de persones amb discapacitat per grups d'edat

3.1.5 Les persones grans que viuen soles

Un dels col·lectius que tradicionalment estan al focus principal, tant de les administracions públiques com de les entitats de l'àmbit de la gent gran, són les persones grans que viuen soles. La solitud no volguda i la disminució del grau d'autonomia funcional són dues circumstàncies que combinades activen els recursos preventius i d'atenció social.

Al Prat de Llobregat l'any 2017 hi havia 1.376 persones més grans de 75 anys que viuen soles. Això representa una taxa del 26,5% sobre aquest grup de població. A més, hi havia 1.431 persones que viuen en habitatges on tots els residents tenien més de 75 anys. La taxa era el 2015 del 26,3% i el 2016 del 26,5%.

La taxa per a Catalunya els anys 2015 i 2016 era del 28,6%, una mica més elevada que la del Prat.

3.2 Cobertura de les necessitats residencials

Aquest apartat té per principal finalitat establir un diagnòstic sobre les necessitats residencials de la gent gran del Prat de Llobregat ja que aquesta és una de les principals preocupacions dels agents que han participat en la redacció del Pla.

L'anàlisi no inclou les valoracions personals o subjectives que s'han manifestat en el treball de camp i, especialment, en les entrevistes individuals que ja veurem amb posterioritat. La informació de partida és el treball dut a terme, en diversos documents, pel mateix Ajuntament del Prat sobre les necessitats de serveis residencials per a gent gran. En aquest cas, s'han actualitzat les dades i s'ha ampliat la comparació amb alguns dels referents territorials més propers, especialment, en allò que fa referència a la cobertura de places residencials.

3.2.1 Context

La necessitat de places residencials addicionals a les existents al Prat de Llobregat és una circumstància compartida per totes les parts interessades, des de la ciutadania a les administracions amb responsabilitat sobre el territori. Diversos estudis promoguts per l'Ajuntament confirmen aquesta situació.

La situació de crisi econòmica, probablement com a principal causa, ha impedit el finançament o la creació de noves places residencials públiques al municipi per part de l'Administració de la Generalitat, que és l'organisme que en té la competència. Com hem avançat anteriorment, en aquest apartat actualitzarem la informació disponible sobre aquesta disponibilitat de places.

Pel que fa al futur immediat, el nombre de persones grans al Prat seguirà incrementant-se. Com ha succeït els darrers 16 anys, temps de grans moviments migratoris, si el Prat manté la seva població, la taxa d'envelliment continuarà creixent de manera significativa.

3.2.2 La cobertura de places residencials al Prat de Llobregat

En aquest apartat analitzem la situació de la cobertura de places residencials i de centre de dia del Prat de Llobregat amb relació al conjunt de la comarca i del país. Un dels efectes de l'envelliment de les persones és que, a mesura que augmenta el tram d'edat, augmenta el nombre de persones que necessiten ajuda per a les activitats de la vida diària. En aquest context els centres de dia i, especialment, les residències són recursos rellevants ja que contribueixen a la cura i atenció d'aquestes persones. Aquesta conseqüència del procés d'envelliment és homogènia a tot el territori i, en conseqüència, la disponibilitat de places hauria de tendir a igualar-se per tot l'àmbit territorial.

Veiem a continuació com les taxes de cobertura de places residencials al Prat són diferents de les dels seus referents territorials més propers:

PLACES RESIDENCIALS: 2016

	El Prat de Llobregat	El Baix Llobregat	Catalunya
Places residencials iniciativa pública	120	700	10.167
Places residencials iniciativa privada	0	1.413	14.177
Places residencials iniciativa mercantil	24	4.092	35.114
Total places residencials	144	6.205	59.458
Cobertura places residencials públiques	1,05	0,52	0,74
Cobertura total places residencials	1,26	4,57	4,31

La cobertura de places residencials del Prat, és a dir, la relació entre les places disponibles i la població més gran de 65 anys, expressada en percentatge, és del 1,26%, significativament inferior a la del conjunt de la comarca i a la del país. L'envelliment del Prat de Llobregat, al qual hem al·ludit, i el fet de

mantenir estable el nombre de places residencials fan disminuir la cobertura poblacional. A més a més, la tendència, vista la previsió d'envelliment, és que aquesta cobertura, si no es modifica a l'alça el nombre de places disponibles al municipi, anirà disminuint els propers anys. Tot i aquestes dades, s'està ampliant una residència privada de 90 places més a la zona de l'ARE Sud.

El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya al document de «Programació Territorial dels serveis socials especialitzats 2015-2018» recorda que l'objectiu de cobertura pública per a tot el territori català era pel 2012 del 2,70% i es va assolir efectivament un 2,37%. Al Baix Llobregat la taxa era del 3,19% al 2012 (inclou places d'iniciativa privada subvencionades). En qualsevol cas, el Prat, l'any 2016, continua estan molt per sota d'aquests objectius i d'aquestes realitats dels entorns territorials més propers.

Pel que fa a les places de centre de dia, els resultats són similars, tot i que les diferències són menys acusades:

PLACES RESIDENCIALS: 2016

	El Prat de Llobregat	El Baix Llobregat	Catalunya
Places de centre de dia d'iniciativa pública	51	283	4.919
Places de centre de dia d'iniciativa social	49	439	3.691
Places de centre de dia d'iniciativa mercantil	0	1.104	9.414
Total places de centre de dia	100	1.826	18.024
Cobertura places centre de dia públiques	0,44	0,21	0,36
Cobertura total places centre de dia	0,87	1,34	1,31

Veiem a continuació les taxes de cobertura de places residencials a cadascun dels municipis del Baix Llobregat.

COBERTURA DE PLACES RESIDENCIALS ALS MUNICIPIS DEL BAIX LLOBREGAT.2016

Municipi	Places residencials naturalesa jurídica. Iniciativa Pública	Places residencials naturalesa jurídica. Iniciativa Social	Places residencials naturalesa jurídica. Iniciativa Mercantil	Total	Població >65 anys	Cobertura
Castellví de Rosanes	0	0	72	72	289	24,91
Corbera de Llobregat	0	0	327	327	1925	16,99
Sant Just Desvern	0	157	242	399	3185	12,53
Cervelló	0	0	170	170	1368	12,43
Vallirana	0	150	135	285	2362	12,07
Pallejà	0	27	172	199	1682	11,83
Santa Coloma de Cervelló	0	0	113	113	972	11,63
Collbató	0	0	59	59	559	10,55
Castelldefels	0	63	772	835	9048	9,23
Torrelles de Llobregat	0	0	64	64	711	9
Sant Andreu de la Barca	0	89	237	326	3711	8,78
Sant Esteve Sesrovires	100	0	0	100	1129	8,78
Palma de Cervelló, la	0	0	35	35	443	7,9
Olesa de Montserrat	0	160	60	60	3610	6,09
Martorell	0	136	104	104	4406	5,45
Abdera	0	0	74	74	1727	4,28
Begues	0	0	33	33	797	4,14
Esplugues de Llobregat	0	176	185	185	10052	3,59
Sant Feliu de Llobregat	81	133	63	277	7839	3,53
Gavà	93	0	164	164	7673	3,35
Sant Boi de Llobregat	0	103	363	466	14984	3,11
Cornellà de Llobregat	72	219	220	220	17280	2,96
Esparreguera	98	0	0	0	3350	2,93
Sant Vicenç dels Horts	0	0	126	126	4330	2,91
Sant Joan Despí	0	0	136	136	5503	2,47
Viladecans	106	0	142	248	10075	2,46
Prat de Llobregat, el	120	0	24	144	11468	1,26
Molins de Rei	30	0	0	0	4148	0,72
Papiol, el	0	0	0	0	632	0
Sant Climent de Llobregat	0	0	0	0	513	0

El Prat és el segon municipi de més de 10.000 habitants amb la taxa de cobertura de places residencials més baixa de tot el Baix Llobregat, només per sobre de Molins de Rei.

Pel que fa a les places en centres de dia, el Prat també se situa en el grup de municipis amb menys cobertura del Baix Llobregat.

COBERTURA DE PLACES DE CENTRE DE DIA ALS MUNICIPIS DEL BAIX LLOBREGAT.2016

Municipi	Nombre de places centre de dia entitat privada d'iniciativa mercantil	Nombre de places centre de dia entitat privada d'iniciativa social	Nombre de places centre de dia entitat pública	Total places	Població >65 anys	Cobertura
Castellví de Rosanes	15	0	0	15	289	5,19
Corbera de Llobregat	100	0	0	100	1925	5,19
Collbató	25	0	0	25	559	4,47
Pallejà	20	48	0	68	1682	4,04
Papiol, el	0	0	24	24	632	3,8
Sant Esteve Sesrovires	0	0	40	40	1129	3,54
Castelldefels	224	45	0	269	9048	2,97
Palma de Cervelló, la	13	0	0	13	443	2,93
Cervelló	35	0	0	35	1368	2,56
Vallirana	27	0	16	43	2362	1,82
Sant Andreu de la Barca	48	15	0	63	3711	1,7
Abdera	25	0	0	25	1727	1,45
Molins de Rei	50	0	10	60	4148	1,45
Esplugues de Llobregat	40	105	0	145	10052	1,44
Sant Boi de Llobregat	174	30	0	204	14984	1,36
Olesa de Montserrat	15	31	0	46	3610	1,27
Sant Just Desvern	40	0	0	40	3185	1,26
Martorell	19	35	0	54	4406	1,23
Gavà	56	0	32	88	7673	1,15
Santa Coloma de Cervelló	10	0	0	10	972	1,03
Cornellà de Llobregat	44	81	35	160	17280	0,93
Prat de Llobregat, el	0	49	51	100	11468	0,87
Esparreguera	0	0	25	25	3350	0,75
Sant Vicenç dels Horts	30	0	0	30	4330	0,69
Sant Feliu de Llobregat	20	0	30	50	7839	0,64
Viladecans	43	0	20	63	10075	0,63
Sant Joan Despí	31	0	0	31	5503	0,56
Begues	0	0	0	0	797	0
Sant Climent de Llobregat	0	0	0	0	513	0
Torrelles de Llobregat	0	0	0	0	711	0

La cobertura pel conjunt de la comarca és de l'1,34% mentre que el Prat és del 0,87%.

En definitiva, el municipi del Prat és un municipi més envellit que el conjunt de la comarca, amb menys cobertura de places residencials i de centres de dia i amb una perspectiva d'envelliment i de sobreenvelliment a l'alça.

3.3 Propostes generades pel treball de camp

Aquest apartat té com objectiu informar del desenvolupament i dels resultats assolits en els treballs de camp dissenyats de manera expressa per assegurar la participació tant dels professionals que treballen en l'atenció i la promoció de les persones grans com de les mateixes persones grans.

La finalitat de la jornada participativa pivotava al voltant de dos objectius bàsics: contrastar les opinions recollides durant el treball de camp mitjançant entrevistes amb recursos i agents socials del municipi, i elaborar propostes concretes que poguessin ser incloses al Pla de Gent Gran del Prat de Llobregat. Aquest apartat, doncs, forma part del diagnòstic en tant que incorpora l'opinió de les persones entrevistades.

3.3.1 Amb relació a la participació de la gent gran

- Reformular el funcionament del consell de gent gran i la freqüència de trobades o reunions i revisar el compliment dels acords o compromisos adoptats.
- Renovar els membres dels consells de participació municipals i comarcals.
- Explicar al consell de gent gran com s'han executat els compromisos municipals.
- Constituir consells de barri de gent gran.

- Evitar que els integrants dels Consells hagin de dur a terme un excés d'activitat compromesa.
- Millorar la transmissió d'informació dels membres dels consells vers la resta de la gent gran del municipi.
- Posar en valor i promoure els efectes beneficiosos a nivell individual de ser voluntari/ària.
- Ampliar l'espai de participació individual més enllà dels centres residencials.
- Compartir la informació de ciutat que arriba als centres residencials dels barris (ha de ser a temps real i efectiva).
- Millorar els canals d'informació entre els centres residencials.
- Aclarir quins són els canals efectius de queixes i suggeriments i millorar els temps de resposta.

3.3.2 Amb relació a l'atenció a les persones grans vulnerables

- Millorar l'accessibilitat als domicilis i al carrer.
- Promoure models flexibles de residència per adaptar-se als diferents models de família (discapacitats i gent gran, matrimonis...)
- Millorar l'atenció als domicilis per poder allargar la permanència al propi pis si no es desitja anar a una residència.
- Impulsar nous equipaments. Cohabitatge, menjadors, habitatges amb serveis compartits, pisos compartits, centres de dia, residències, llar residències.
- Treballar per a la no discriminació en l'atenció mèdica (ginecologia i salut mental).
- Serveis i equipaments de proximitat per poder seguir mantenint els llaços amb la comunitat.
- Reducció dels tràmits burocràtics per accedir a serveis i prestacions públiques.

- Treballar comunitàriament per fer visibles els casos de persones grans aïllades.
- Establir mecanismes de control i detecció en casos de maltractaments.
- Oferir més recursos per a les persones cuidadores (ajuda a domicili).
- Donar a conèixer recursos i projectes innovadors d'altres ciutats.
- Dinamitzar la societat civil per l'obtenció de recursos per a la gent gran (grups de pressió, xarxa, empoderament del col·lectiu gent gran),
- Respectar la presa de decisions sobre com es vol viure i volen ser atesos en cas de necessitat.
- Fomentar la corresponsabilitat d'homes i dones en la cura de la gent gran.
- Promoure més recursos a nivell municipal perquè es puguin atendre amb proximitat al domicili.
- Fer els serveis residencials més flexibles i especialitzats i orientar-los cap a una atenció individualitzada i personal.

3.3.3 Amb relació a l'envelliment actiu

- Activitats a realitzar
 - En general hi ha una elevada satisfacció en les activitats que es realitzen en l'actualitat. Tanmateix, i en una perspectiva de millora,
 - Cal adaptar cada activitat segons els perfils i les possibilitats.

- Organitzar més caminades. Aquestes han d'estar adaptades a cada perfil i possibilitats de les persones.
 - Generar més activitats sense cost per a l'organitzador ni per al participant.
 - Fer més tallers de teatre i organitzar funcions teatrals adreçades a la gent gran.
- Cura de les persones grans
 - Aprendre a dir NO als familiars quan anem saturats de temps.
 - Necessitat de tenir vida pròpia sense dependre dels familiars.
 - Organitzar tallers amb l'objectiu de sensibilitzar pel respecte a les persones grans.
 - Estar alerta de situacions de solitud que pateixen algunes persones grans: detectar-les.
 - Posar en valor a la gent gran i la importància de la seva aportació a la seva família i societat.
- Atenció no formal a la dependència
 - Fer campanyes de cuidar al cuidador.
 - Suport a familiars amb malalts al seu càrrec.
 - Informar sobre hàbits saludables: alimentació.
 - Necessitat d'adaptar els recursos a les necessitats de cada persona.
- Voluntariat
 - Reconèixer al voluntariat.
 - Crear una xarxa de voluntariat entre les diferents entitats de gent gran.
 - Un sistema de voluntariat de confiança, que depengui de la creació d'una entitat que organitzi la xarxa "amics de la gent gran del Prat"
 - Voluntariat per:
 - fer petites reparacions a casa de gent gran que no pot fer-les.

- fer acompanyaments al banc per treure diners del caixer.
 - organitzar la medicació.
 - per fer companyia a gent gran que es sent sola.
- Informació
 - Sobre hàbits saludables.
 - Sobre el procés d'envelliment i els seus serveis.
 - Sobre on poden demanar més informació.
 - Estimular la participació de les persones que en l'actualitat no realitzen res: podrien fer voluntariat.
 - Crear més espais de participació com el d'avui.
 - Informar a familiars i gent gran sobre el procés d'envelliment per poder afrontar-lo d'una manera més satisfactòria.
 - Tornar a elaborar la revista de la Gent Gran.
 - Les activitats són positives per a les persones grans: cal que estiguin més informades.

3.3.4 Amb relació a activitats i projectes intergeneracionals

- Fomentar el voluntariat entre gent gran i gent jove.
- Fomentar la convivència a partir d'exemples d'èxit: 14 habitatges, uns per a gent gran i uns altres per a gent jove.
- Revisar el model de residència, valorant les afinitats i el fet d'estar a prop de casa
- Promoure tallers i experiències intergeneracionals a les escoles, als casals...
- Ajudar a donar més visibilitat i coordinació entre associacions.
- Contribuir a un voluntariat més organitzat i amb implicació dels serveis socials.

- Promoure activitats de relació a les comunitats de veïns. Recuperar confiança i respecte com a normes de convivència entre generacions i cultures.
- S'ha de despertar la curiositat dels joves i de les persones grans i tothom ha d'estar obert al canvi. L'intercanvi és riquesa.
- Assenyalar la importància i cura dels professionals que treballen al sector.

3.3.5 Amb relació a les preocupacions, els riscos i les expectatives

- En qüestions relacionades amb l'habitatge
 - Posar els esforços en l'atenció domiciliària, que la residència sigui l'últim recurs. Com més temps a casa millor.
 - Assegurar i promoure l'existència d'habitatges accessibles (ascensor, rampes, lavabos adaptats, etc.) Seguretat.
 - Augmentar les ajudes a domicili (més ajudes i de més temps).
- Incrementar les places residencials
 - Vetllar per una bona atenció i un bon tracte

- Assegurar que les residències públiques que s'ajustin a la situació econòmica de cada individu.
- Imaginar i concretar un nou model de residència que no aïlli a la gent gran (sobretot la dependent).
- Nou model d'habitatge per a la gent gran
 - Crear comunitats (en pisos, blocs d'edificis o zones integrades).
 - Promoure habitatges compartits
 - Crear pisos tutelats
- Amb relació a les expectatives i a l'evolució social
 - Augmentar l'oferta d'activitats .
 - Augmentar els recursos (centres de dia, centres cívics, espais compartits, etc.)
 - Augmentar la informació.
 - Implicar a entitats, cooperatives... perquè es renovi el sistema actual. Coparticipació.
 - Accions preventives per allargar l'autonomia (crear protocols per a persones susceptibles a ser dependents).
 - Prendre consciència que el futur va lligat a la participació.
 - Educar per la planificació de la vellesa (a partir dels 50).
 - Aprendre a dir que no (avis cangurs).
 - Ajudes a les famílies perquè puguin tenir fills.
 - Conciliació familiar.
 - Oferta de treball. Creació de nous llocs de treball.
 - Preocupacions:
 - Pensions insuficients
 - Solitud
 - Falta de recursos econòmics
 - Falta de recursos al municipi (ajudes, residències...)
 - Ser una càrrega per a les famílies
 - Capacitat de decidir: promoure el testament vital

4. DIAGNOSI: RECURSOS DISPONIBLES

Aquest capítol té per principal finalitat descriure els recursos per a gent gran existents al municipi. Com hem assenyalat anteriorment, l'ús dels recursos que s'adrecen al conjunt de la població és una guia i una prioritat de la política de gent gran. Tanmateix, en ocasions, els criteris de qualitat de l'atenció i de racionalitat en la provisió de recursos justifiquen la creació de serveis especialitzats per a gent gran.

4.1 Mapa de recursos

Al mapa adjunt es poden observar els principals equipaments adreçats a la gent gran del municipi. Aquest mostra els diferents grups de recursos i serveis dirigits a la gent gran.

En primer lloc, s'assenyalen aquells serveis que, sent de caràcter universal i general per a tota la població, són de gran importància per al col·lectiu de les persones grans: Serveis Socials i Serveis de Salut.

Dins l'àmbit dels Serveis Socials, es mostre la Unitat de Primera Atenció de Serveis Socials (UPASS), els 4 Equips Bàsics d'Atenció Social (EBAS) i l'Oficina d'Afers Socials i Famílies.

A l'àmbit sanitari hi consten els 3 Centres d'Atenció Primària (CAP) i el Centre d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP).

Pel que fa al grup de serveis residencials i centres de dia, es mostren els diferents centres públics i privats. Entre els centres públics la Residència d'Avis Penedès, la Residència i Centre de Dia per a la gent gran Onze de Setembre i el centre de dia de Sant Cosme. Pel que fa als centres privats, la Residència d'avis La Torreta (que es traslladarà durant l'any 2019) el Centre Alois i el centre de dia Primer de Maig.

Dins el grup de serveis per a la gent gran es mostren els equipaments i els recursos als diferents espais públics i privats dirigits específicament per a la gent gran, que són el Punt de la gent gran i el Programa de Lleure de la gent gran, que tenen com a centre de referència, d'atenció i informació.

Altres espais que també s'assenyalen al mapa de recursos són els diferents casals de gent gran, els centres cívics i els horts lúdics municipals. Entre vels casals i centres cívics, destaquen:

- El Casal Municipal de la gent gran El Remolar, amb una capacitat d'aforament de 120 persones
- El Casal de la gent gran al Centre Cívic Delta del Llobregat, amb una capacitat d'aforament de 100 persones
- L'Espai gent gran al Centre Cívic Jardins de la Pau, amb una capacitat d'aforament de 150 persones
- L'Espai per a la gent gran al centre Cívic Sant Jordi-Ribera Baixa amb una capacitat d'aforament de 80 persones
- L'Espai de la gent gran al nou Centre Cívic Palmira Domènech, amb una capacitat d'aforament de 60 persones (i previsió d'inauguració l'any 2019)
- Els dos Casals de la gent gran de la Cooperativa Obrera de Viviendas, amb una capacitat d'aforament de 40 i 137 persones respectivament
- L'Espai Caixa de l'obra social "La Caixa" amb una capacitat d'aforament de 230 persones;

En total , els 8 espais per a la gent gran tenen una capacitat de 917 persones que s'afegeixen als 110 horts lúdics municipals.

El mapa assenjala també espais d'esports i d'activitat saludables que són utilitzats regularment per la gent gran. Entre aquests espais trobem sis pistes de petanca, dos espais lúdics per a gent gran i nou espais biosaludables.

servei públic
servei privat

MAPA DE RECURSOS I SERVEIS
PER A LA GENT GRAN DEL PRAT DE LLOBREGAT
maig 2018

4.2 Cartera de serveis per a gent gran

A banda de totes els serveis que tenen caràcter universalista i que s'han descrit al punt anterior, hi ha serveis que s'adrecen específicament a la gent gran, tot i que també, de manera minoritària, els utilitzen altres persones o col·lectius poblacionals.

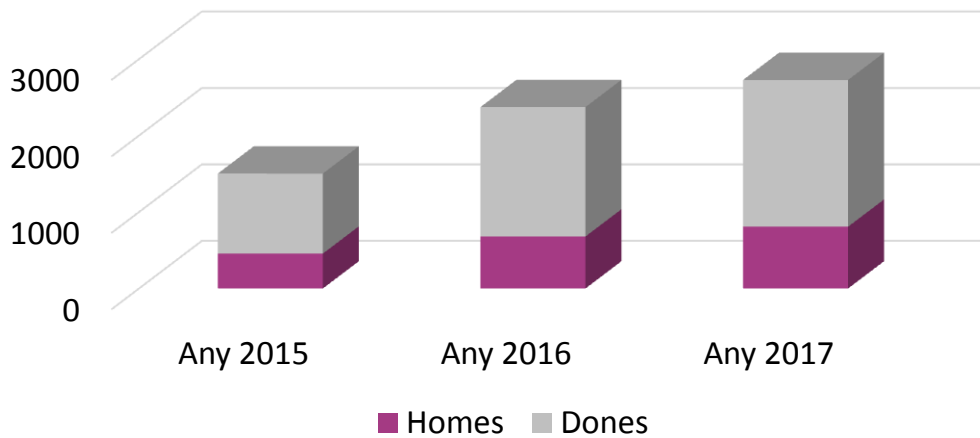
- a) **Teleassistència domiciliària.** És un servei d'atenció domiciliària que, amb la tecnologia adequada, permet detectar situacions d'emergència, donar una resposta ràpida a aquestes situacions i garantir la comunicació permanent de la persona amb l'exterior. Usuaris 2017: 1.470.
- b) **Ajuda a domicili:** És un servei que es presta principalment a domicili, dirigit a proporcionar atenció personal, ajuda a la llar i suport social, amb l'objectiu de promoure una millor qualitat de vida de les persones i potenciar-ne l'autonomia, així com unes condicions adients de convivència en el seu propi entorn familiar i comunitari. Usuaris 2017: 571.
- c) **Transport adaptat.** És un servei esporàdic o fix de transport especial que, de manera complementària i progressiva, dona resposta a les necessitats de transport d'aquelles persones que, per les seves característiques de discapacitat, no poden fer ús dels transport públic ordinari per a alguns dels seus desplaçaments quotidians. Usuaris 2017: 120.
- d) **Àpats a domicili:** És un servei municipal que vol garantir àpats de qualitat a les persones grans amb dependència reconeguda que visquin soles o amb una altra persona gran. Usuaris 2017: 54.
- e) **Arranjaments a l'habitatge.** És un programa de suport de la Diputació de Barcelona adreçat a persones grans amb dificultats de dependència que necessiten fer adaptacions funcionals a casa seva per tal de poder mantenir l'autonomia al seu domicili. Usuaris 2017: 43.

- f) **Grup de suport emocional per a familiars cuidadors.** És un projecte d'intervenció grupal per a familiars cuidadors de persones amb dependència que té la finalitat de millorar la qualitat de vida de persones cuidadores i cuidades.
- g) **Menjador social:** És un servei de menjador que ofereix l'àpat principal del dia, el dinar, a persones grans. El servei s'ofereix de dilluns a divendres, als centres residencials Penedès i Onze de Setembre. Usuaris 2017: 22.
- h) **Projecte Antenes.** És un projecte d'intervenció comunitària per prevenir i detectar l'aïllament i el risc social de les persones grans. Es tracta de localitzar, a través de la mateixa comunitat, aquelles persones grans que viuen soles i no tenen xarxa de suport i que, per tant, poden tenir dificultats per dur a terme les activitats de la vida diària. Usuaris 2017: 7.
- i) **Respir residencial.** És un programa de suport de la Diputació de Barcelona que té com a finalitat millorar la qualitat de vida de les persones cuidadores, proporcionant-los un temps de descans mitjançant una estada en un centre residencial per als seus familiars amb dependència i donant resposta a determinades situacions familiars imprevistes. Usuaris 2017: 2.

4.3 Població usuària dels Serveis Socials Bàsics

Aquest apartat té per principal objectiu donar a conèixer les principals dades de l'atenció dels Serveis Socials Bàsics amb relació a la gent gran.

Evolució de les persones ateses de 65 anys i més. 2015-2017

L'any 2017 els serveis socials municipals atengueren 2.727 persones més grans de 65 anys. Això representa un increment del 14,97% respecte al 2016. En termes d'indicadors obtenim:

Indicadors de persones ateses a l'EBAS, UDEP, UPASS i UPASS gent gran. (Nota: 2015 no inclou els serveis de la Teleassistència)

	2017			2016			2015		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
% sobre el total de persones ateses	20,2	36,5	29,5	18,0	35,3	27,7	14,4	26,8	21,2
% sobre la població de 65 anys i més	15,6	28,0	22,6	13,4	25,3	20,2	9,1	16,2	13,1
% sobre població total	2,6	5,9	4,2	2,2	5,2	3,7	1,5	3,2	13,1

Pràcticament una quarta part de la gent gran (22,6%) va ser atesa l'any 2017 pels serveis socials municipals que menciona la taula anterior. Tanmateix, aquesta dada no és homogènia per sexes ja que un 28% de les dones més grans

de 65 van ser ateses per aquests serveis mentre que només ho han fet un 15,6% dels homes.

4.4 Les activitats del programa de gent gran

Aquest apartat té per principal finalitat exposar els diferents tallers i activitats puntuals on hi participa específicament la gent gran del Prat de Llobregat.

Entre aquestes activitats podem distingir: els tallers permanents, les activitats puntuals i l'ús de la sala gran del casal municipal de El Remolar.

Els tallers permanents són activitats d'expressió artística, activitats físiques, formatives, etc., que de manera trimestral (10 sessions per trimestre) i els darrers anys, s'ofereixen específicament a la gent gran. Durant l'any 2017 s'han organitzat 44 tallers, amb la presència de 809 participants setmanals. Més concretament, per tipologia de taller obtenim:

DADES ASSISTÈNCIA TALLERS PERMANENTS - 2017

TIPOLOGIA D'ACTIVITATS	TALLERS	PARTICIPANTS
<i>Activitats permanents</i>		
Tallers manteniment físic: activitat física, ball en línia, Tai-txi, loga, pilates, zumba gold, gimnàstica amb música...	23	505
Tallers d'expressió artística: marqueteria, costura, boxets, labor de retalls ...	9	110
Tallers formatius: informàtica, memòria, musicoteràpia...	9	135
Tallers intergeneracionals (CONNECTA JOVE)	1	8
Servei d'assessorament mòbil	1	35
Club de lectura	1	16
TOTALS	44	809

Especial rellevància tenen els tallers de manteniment físic que representen un 62,4% del total de persones que participen als tallers.

Si analitzem l'evolució dels darrers tres anys observarem un manteniment del nivell de participació al voltant 840 participants anuals.

Cal destacar que les activitats de tallers estan subjectes a l'espai disponible, és a dir, que, per augmentar el nombre de tallers setmanals, es necessiten nous espais on realitzar-los. Actualment l'ús d'espais està complet, no obstant això, amb el nou Centre Cívic de Palmira Domenèch es podrà disposar de nous espais de sala per a la realització de nous tallers.

Les activitats puntuals, com el seu nom suggereix, són esdeveniments que tot i estar subjectes a programació, s'organitzen en funció de la demanda, de l'oportunitat i dels recursos disponibles. Durant l'any 2017 es dugueren a terme 48 activitats amb un total acumulatiu de 4.181 usos. (Això vol dir que, per exemple, una mateixa persona podria haver assistit a diverses activitats diferents. Així, es comptabilitzarà com a ús per cada vegada que participa en una activitat i no com a persona diferent).

TIPOLOGIA D'ACTIVITATS - 2017

ACTIVITATS PUNTUALS	NOMBRE D'ACTIVITATS	PARTICIPANTS
Activitats puntuals de lleure (excursions, sortides de mig dia, balls, paella...)	11	1796
Activitats puntuals culturals (cinema, teatre, museu, xerrades...)	9	1076
Passejades/Masterclass AF	10	831
Tallers puntuals (intergeneracionals, monogràfics...)	8	137
Exposicions	4	41
Estada de vacances	1	300
Total	48	4181

**Els llocs de realització de les activitats puntuals varien en funció dels requisits i característiques de cada activitat.*

Les activitats de lleure i culturals, juntament amb les passejades són les activitats més dutes a terme. A més, la sala gran del Casal de la Gent Gran «El Remolar» ha tingut un total de 20.219 usos, la qual cosa implica una mitjana de 61 usos diaris. Actualment, la sala està al màxim de la seva capacitat.

En el quadre següent podem observar com el nivell d'usos anuals a la sala del Casal, tallers i activitats puntuals es manté estable durant els últims tres anys.

USOS PARTICIPACIÓ ANUALS	2015	2016	2017
Sala gran: Casal de la Gent Gran El Remolar	17.977	19.847	20.219
Tallers Programa de Lleure de Gent Gran	38.115	38.200	37.818
Activitats Puntuals Prog. Lleure de Gent Gran	4.311	4.245	4.163
TOTALS	60.403	62.292	62.200
Mitjana usos SALA GRAN/dia	54	60	61

Cal tenir en compte, també, les dades referents als usuaris de la Biblioteca Antonio Martín.

Dades d'ús de la Biblioteca Antonio Martín. 2017

Edat	Població del Prat	Usuaris inscrits		Usuaris actius (1)	
		Absoluts	% sobre població total	Absoluts	% sobre població total
0-4 anys	3.261	499	15,3%	306	9,4%
5-14 anys	6.861	4.366	63,6%	2.059	30,0%
15-24 anys	5.896	4.638	78,7%	1.350	22,9%
25-39 anys	13.101	7.308	55,8%	1.925	14,7%
40-64 anys	23.077	9.725	42,1%	3.072	13,3%
65 i més anys	11.742	2.261	19,3%	566	4,8%
Total	63.938	28.981	45,3%	9.365	14,6%
% de 65 i més anys sobre el total	18,4%	7,8%	-	6,0%	-

(1) Han tingut almenys una activitat (préstec, wifi, ús d'ordinadors) al llarg de l'any

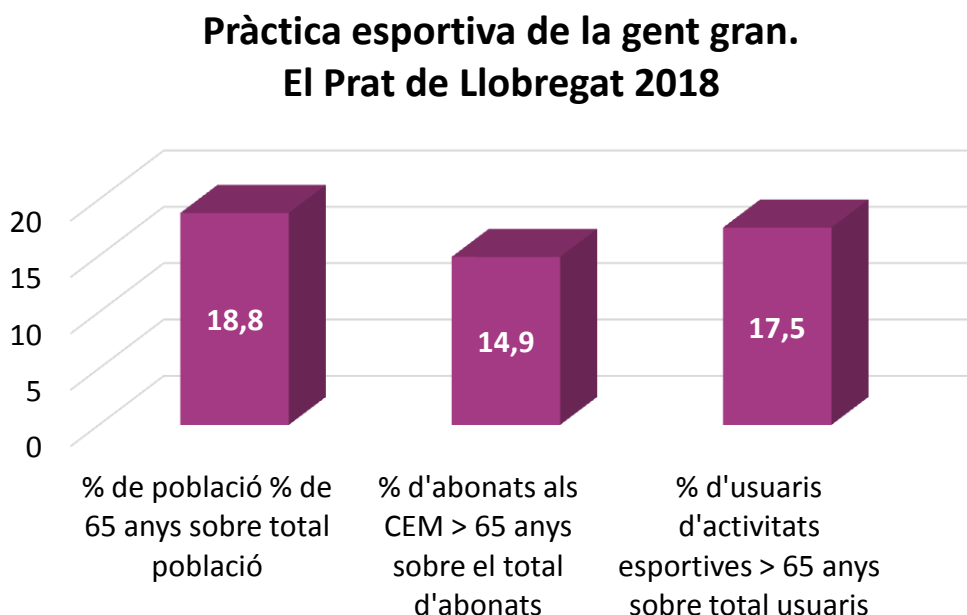
Pel que fa als usuaris inscrits, les 2.261 persones més grans de 65 anys representen un 19,3% del conjunt de la població. Aquest percentatge és superior al que li correspondria segons el pes d'aquest grup d'edat sobre la població total, que com ja s'ha esmentat anteriorment, és del 18,8%.

Cal tenir en compte que, malgrat que la incidència dels usuaris actius és menor, les dades no reflecteixen que les persones grans són qui més actius són en llegir el diari, participar a tallers i xerrades, etc.

4.5 Pràctica esportiva

Els Centres d'Esports Municipals del Prat són equipaments que s'adrecen al conjunt de la població. A finals de maig de 2018 hi havia 9.364 persones abonades als CEMS, de les quals 1.393 tenien més de 65 anys. Pel que fa als participants en activitats o cursos, 90 dels 513 participants tenien més de 65 anys.

Si comparem aquestes dades amb el conjunt de la població confirmarem que la gent gran utilitza un dels recursos generalistes més relacionats amb l'activitat física pràcticament en la mateixa proporció que el conjunt de la població.

4.6 Promoció de la vida activa i accés a la cultura i a l'esport

Finalment, i de manera específica, la gent gran té drets a una sèrie de descomptes en serveis públics.

En el cas del municipi del Prat, la promoció de la vida activa i l'accés a la cultura i l'esport es realitza a través de preus assequibles dirigits al col·lectiu de gent gran (per exemple, al Programa de Lleure un taller de 10 sessions té un preu especial de 15 euros, o, en el cas dels horts lúdics el preu anual és de 105€); però també a través de descomptes especials en l'abonament trimestral de les instal·lacions esportives o en les activitats culturals: teatre, escola de música, escola d'art...

En l'àmbit supramunicipal i més general, cal mencionar en primer lloc la Targeta Rosa. Aquesta, a més de descomptes en el transport, amb la modalitat de gratuïta o reduïda, dona accés lliure a una sèrie de Museus i també al Zoo de Barcelona.

També hi ha diversos nivells de subvenció al programa de Viatges per a la Gent Gran i al Termalisme social de l'IMSERSO. També existeix un descompte del 40% en l'AVE de llarg recorregut i altres descomptes, si es disposa del carnet de pensionista, als ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Finalment, ja dins de l'àmbit dels serveis socials, hi ha reduccions del 50% en el preu del servei de l'aigua, a més del bo social elèctric que aplica descomptes a pensionistes amb retribució mínima d'entre un 40% i un 50%.

5. PRINCIPIS RECTORS I LÍNIES ESTRATÈGIQUES

L'any 2003 l'Ajuntament del Prat de Llobregat va aprovar el Pla Local de la Gent Gran. D'aleshores ençà moltes coses han canviat a l'entorn del Pla: l'evolució social, econòmica i demogràfica, la situació de la gent gran, les polítiques d'atenció social, els recursos públics, l'organització municipal i moltes altres coses que afecten, ja sigui de manera específica o tangencial, les persones grans.

La importància d'un canvi està en el que es conserva. Els valors que generaren el Pla Local de la Gent Gran el 2003 continuen, en bona part, sense perdre vigència ni actualitat. I, si ara se n'incorporen de nous és precisament per adaptar el Pla Local de la Gent Gran del Prat de Llobregat (PLGG) als nous temps i per mostrar sensibilitat davant els canvis en l'entorn social, en les polítiques públiques i en els avenços en l'atenció a la gent gran.

5.1 L'abast del Pla

El PLGG no és un pla únicament per a les persones de més edat, tampoc ho és pels serveis que treballen només amb persones d'edat avançada. Ans al contrari, **el PLGG, s'orienta al conjunt de la població i a totes les parts interessades en l'atenció i la promoció de les persones. En conseqüència, és**

un pla que implica a totes les àrees municipals, als recursos públics i als agents socials amb presència al territori.

L'envelliment no és una etapa, és un procés que comença molt abans de l'edat estàndard de jubilació. A més, l'augment de la longevitat planteja nous reptes i, en conseqüència, la necessitat d'articular les necessitats i les responsabilitats de totes les parts interessades, especialment, de les administracions, dels agents socials i de la ciutadania. El Pla Local de la Gent Gran del 2003 ja fixava la necessitat de programar per a una societat de totes les edats. Just abans, la segona Assemblea Mundial de l'Envelliment que se celebrà el 2002, recomanà el paradigma de l'envelliment actiu que, alhora que reconeixia els valors d'autonomia i respecte, promovia polítiques que giraven al voltant de tres eixos: la prevenció i la promoció de l'autonomia, la preservació d'una vida independent i l'atenció a la vulnerabilitat.

Cal apropar-se a la planificació de serveis per a la gent gran des d'una perspectiva holística i tenint en compte, a banda de les necessitats, la voluntat, les capacitats i l'empoderament de les persones grans.

5.2 Principis que orienten el Pla

Els principis rectors del Pla orienten no només la programació d'activitats adreçades a la gent gran sinó també els aspectes organitzatius de l'organització municipal:

1. **Corresponsabilitat**, ja que la protecció i la promoció de les persones grans no és únicament una responsabilitat municipal ni exclusivament pública. Hi estan implicades moltes parts interessades amb qui l'Ajuntament ha de col·laborar.
2. **Coordinació** institucional com a base per a la programació d'accions i projectes en un entorn d'aplicació canviant i amb una gran varietat de situacions individuals.

3. **L'orientació a la millora** mitjançant l'avaluació sistemàtica i incorporant l'opinió de les persones grans.
4. **Consideració de l'espai públic** com a element viu de les relacions socials.
5. **Difusió dels coneixements assolits** com a instrument de benestar mutu.
6. **Revisió dels models** residencials existents.
7. **Disminució de les situacions de pobresa** i cura de la salut de la gent gran.
8. **Prevenió i activació** de projectes i accions avançades i proactives.
9. **Participació** de les persones grans com a protagonistes del model de ciutat i dels processos comunitaris i del seu entorn familiar.
10. **Equitat per a totes les persones grans** amb independència del gènere, de la procedència i de la seva situació social i econòmica.
11. **Dignitat**, en el sentit de rebre un tracte digne i estar fora de qualsevol explotació o maltractament

5.3 Línies estratègiques i objectius

El PLGG s'estructura en cinc línies estratègiques que guien el desenvolupament de les accions al llarg del temps. Aquest Pla és l'eina per articular les mesures que s'han de desenvolupar de manera participada entre l'Ajuntament i institucions i entitats ciutadanes. Pretén aconseguir que l'Ajuntament sigui un espai amigable amb les persones grans, on les xarxes socials s'interrelacionin amb les xarxes de serveis per oferir la millor atenció en cada moment, on es respecti sempre la dignitat i els drets de les persones en la presa de decisions sobre la seva pròpia situació, i on es promoguin accions que millorin la vida de les persones en el seu procés d'envelliment, empoderant-les i contribuint a la seva màxima participació en la vida social i ciutadana.

Les 5 grans línies estratègiques del PLGG, de les quals deriven objectius i accions, són les següents:

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Per facilitar la lectura i la comprensió del text, a continuació es relacionen les línies estratègiques, els objectius generals i els objectius específics. En canvi, la relació de totes les accions es presenta al final del capítol.

5.3.1 Línia estratègica 1:

Promoció i defensa de la qualitat de vida

La situació de crisi que ha viscut tot l'estat ha comportat una contenció en la despesa dels serveis socials i sanitaris. Això ha estat percebut sovint com una pèrdua en la qualitat dels serveis o una limitació a l'accés de les persones grans als serveis d'atenció més intensiva (residències, ajuts a domicili). Al Prat, tot i l'impacte de la crisi sobre les famílies, la despesa s'ha incrementat com a resposta a les necessitats de la població. Les principals prioritats han estat, per

un costat, mantenir o millorar els entorns quotidians de residència de les persones grans, és a dir, que puguin viure al seu propi domicili el màxim de temps possible, i per aconseguir-ho cal donar suport a tota la xarxa familiar i informal que el fa possible i que hi contribueix de manera decisiva. I, per l'altre, promoure una ratio de cobertura de places residencials públiques.

LE1 Objectiu general 1

Atenció a les persones amb dependència amb necessitats d'allotjament alternatiu a la pròpia llar

- **Objectiu específic 1.1:** Incrementar el nombre de places públiques residencials assistides.
- **Objectiu específic 1.2:** Promoure la creació de places d'habitatges amb serveis assistits.
- **Objectiu específic 1.3:** Incrementar el nombre de places de centres de dia.

LE1 Objectiu general 2

Afavorir l'accés als serveis de promoció de la salut i pràctiques saludables

- **Objectiu específic 2.1:** Incrementar la informació sobre hàbits saludables i capacitants.

LE1 Objectiu general 3

Manteniment i millora de la qualitat de vida al domicili habitual

- **Objectiu específic 3.1:** Eliminar gradualment les barreres arquitectòniques.
- **Objectiu específic 3.2:** Millorar i ampliar els serveis de suport al domicili i estudiar la viabilitat de crear-ne de nous que són importants per a la qualitat de vida de la gent gran.

- **Objectiu específic 3.3:** Millorar la prevenció i l'abordatge en els casos de maltractaments.
- **Objectiu específic 3.4:** Oferir ajudes per mantenir i garantir els subministraments bàsics i combatre la pobresa energètica.

LE1 Objectiu general 4

Promoure la inclusió de les persones grans en els serveis i activitats de la ciutat que s'adrecen a la població en general

- **Objectiu específic 4.1:** Mantenir les ajudes i els descomptes i vetllar perquè cap persona gran quedi exclosa de les activitats de la ciutat per motius econòmics.

LE1 Objectiu general 5

Suport al cuidador familiar

- **Objectiu específic 5.1:** Oferir ajudes als cuidadors.

LE1 Objectiu general 6

Suport a famílies que depenen de la gent gran

- **Objectiu específic 6.1:** Donar suport efectiu a les famílies que depenen de gent gran.

5.3.2 Línia estratègica 2:

Afavorir i donar suport als projectes de vida personals

La vida quotidiana és un àmbit molt ampli. A efectes de planificació, l'interès rau en identificar aquells aspectes de la vida de la persona en què el pas del temps ha d'afavorir i donar suport als projectes de vida personal.

Per tal d'afavorir aquest projectes, cal promoure les capacitats individuals que deriven de l'autonomia personal i facilitar l'accés a activitats motivadores que fomentin la autoestima i l'autonomia de les persones grans dins el paradigma de l'envelliment actiu.

LE2 Objectiu general 1

Promoció de les capacitats individuals i de l'autonomia funcional

- **Objectiu específic 1.1** : Garantir l'accessibilitat física i funcional als equipaments públics i espais de la ciutat.
- **Objectiu específic 1.2**: Incrementar la difusió de les accions i entitats que existeixen al municipi.

LE2 Objectiu general 2

Foment de la cultura i accés als recursos socioculturals

- **Objectiu específic 2.1** : Ampliar l'oferta de serveis culturals i donar a conèixer les entitats i les seves accions.

LE2 Objectiu general 3

Promoció del suport mutu

- **Objectiu específic 3.1**: Impulsar el voluntariat

LE2 Objectiu general 4

Promoure i facilitar la gestió de mesures legals de protecció: testament vital, últimes voluntats, document d'autotutela, poder preventiu"

- **Objectiu específic 4.1** : Donar a conèixer les diferents eines legals preventives i de protecció.

5.3.3 Línia estratègica 3:

Les persones grans protagonistes

Les persones grans decideixen sobre els seus projectes de vida i també sobre tot el conjunt d'aspectes i circumstàncies que els afecten com a ciutadans i ciutadanes. El foment de la participació de les persones grans és una eina clau per tal que les administracions estiguin informades sobre les expectatives i les necessitats de la gent gran del municipi, així com per vehicular les voluntats de la gent gran en les polítiques socials.

De vegades no és fàcil que la gent gran participi en reunions veïnals, òrgans de govern o comissions d'activitats en equipaments municipals. Per això es planteja el repte de fer a les persones grans protagonistes en tot el procés del seu envelliment i que sentin que formen part d'una societat que els estima i els valora i de la qual en són responsables.

LE3 Objectiu general 1

Valoració de la funció social de la gent gran

- **Objectiu específic 1.1:** Explicitar el valor social de la gent gran.

LE3 Objectiu general 2

Promoure la imatge positiva de la vellesa i de l'envelliment com un procés, no com una etapa

- **Objectiu específic 2.1:** Promoure campanyes de sensibilització i conscienciació.
- **Objectiu específic 2.2:** Promoure accions i projectes específicament intergeneracionals.

LE3 Objectiu general 3

Impuls de la participació

- **Objectiu específic 3.1:** Dinamitzar del Consell de la gent gran i de les seves comissions.
- **Objectiu específic 3.2:** Facilitar la participació de la gent gran en els òrgans de funcionament dels equipaments municipals.
- **Objectiu específic 3.3:** Promoure la valoració dels serveis per part de la gent gran.

LE3 Objectiu general 4

Formació i manteniment de la vinculació social

- **Objectiu específic 4.1:** Mantenir i ampliar activitats formatives.
- **Objectiu específic 4.2:** Promoure projectes i xarxes per evitar l'aïllament i la soledat de les persones grans.

5.3.4 Línia estratègica 4:

Un Pla de Gent Gran per a totes les edats

L'envelliment és un procés, no una etapa. A banda del foment de relacions intergeneracionals socialment satisfactòries, un pla per a la gent gran ha de ser també un pla per a tota la població en tant que tota la ciutadania forma part, d'una manera o altra, d'aquest procés i que totes les persones, en funció de la seva situació personal i del seva experiència vital, aprenen i milloren amb el contacte amb les persones grans. Així, la gent gran no es pot contemplar com un col·lectiu aïllat, sinó que forma part de una societat on totes les edats hi estan implicades i on la gent gran hi té, a més, un gran paper en el teixit social: fa de cuidadors, donen suport a les famílies i aporten coneixements. A més a més, formen part de la participació de la ciutat, fent de voluntaris i voluntàries i creant entitats que ajuden altres persones.

LE4 Objectiu general 1

Capacitació i cura dels professionals del sector

- **Objectiu específic 1.1:** Millorar la formació continuada dels professionals per atendre des del respecte i el bon tracte.

LE4 Objectiu general 2

Anàlisi i observació de l'evolució del sector

- **Objectiu específic 2.1:** Promoure estudis sectorials. Promoció i difusió dels drets de les persones grans per evitar la discriminació i els abusos.

5.3.5 Línia estratègica 5:

Comunicació amb la gent gran

La gent gran no és aliena als canvis en les xarxes de comunicació actuals, ni tampoc a les conseqüències que aquestes provoquen en les relacions socials diàries.

Per aquest motiu, cal ponderar adequadament quin són els canals més adients i efectius per comunicar-se amb la gent gran del Prat. El tractament previ de la informació, així com la identificació d'aquella realment rellevant, ajudarà a tenir una comunicació fluida, tot evitant-ne la saturació.

LE5 Objectiu general 1

Ampliar la informació per a la detecció i l'orientació a serveis de salut

- **Objectiu específic 1.1:** Ampliar la informació per a la detecció i orientació a serveis de salut.
- **Objectiu específic 1.2:** Millorar l'accés a la informació a la gent gran.

LLISTA D'ACCIONS

(LE: Línia Estratègica OB: Objectiu General OE: Objectiu específic)

Núm.	Acció	LE	OB	OE
1	Continuar treballant en la negociació interadministrativa per a la construcció d'una nova residència pública amb la creació de noves places públiques vinculades als nous equipaments públics	1	1	1
2	Estudiar viabilitat de pràctiques residencials noves, tipus cohabitatge o habitatges assistits	1	1	2
3	Elaborar convenis per a noves places públiques	1	1	3
4	Mantenir els ajuts per a les famílies amb menys recursos i els acords amb els centres de dia	1	1	3
5	Accions formatives sobre alimentació i dietètica	1	2	1
6	Informació i sensibilització sobre l'ús dels medicaments	1	2	1
7	Programes de promoció de l'exercici físic i les activitats esportives suaus (ioga, natació, passejades, balls...)	1	2	1
8	Ajudes tècniques i econòmiques per arranaments i rehabilitacions per al condicionament de les llars	1	3	1
9	Barreres arquitectòniques internes: arranament de les llars i ampliacions d'espais	1	3	1
10	Suport a les comunitats de veïns per a l'eliminació d'obstacles en l'accés als habitatges	1	3	1
11	Servei d'Ajuda a Domicili	1	3	2
12	Àpats a domicili	1	3	2
13	Teleassistència	1	3	2
14	Fisioteràpia	1	3	2
15	Podologia	1	3	2
16	Elaboració d'un protocol de ciutat	1	3	3

Núm.	Acció	LE	OB	OE
17	Campanyes de sensibilització i prevenció (Tracta'm bé)	1	3	3
18	Assessorament i suport jurídic per mitjà del SIAD i Serveis Socials	1	3	3
19	Consolidació de la Xarxa professional d'abordatge dels maltractaments a les persones grans	1	3	3
20	Ajuts econòmics per aigua i llum	1	3	4
21	Assessorament i tramitació del bo social	1	3	4
22	Auditories energètiques	1	3	4
23	Descomptes a l'IBI	1	3	4
24	Descomptes per als serveis municipals	1	4	1
25	Descomptes per a activitats culturals i formatives	1	4	1
26	Grups de suport	1	5	1
27	Informació sobre ajudes	1	5	1
28	Recolzament psicològic	1	5	1
29	Seguiment de l'estat emocional i físic del cuidador	1	5	1
30	Accions de formació per a persones cuidadores	1	5	1
31	Grups de suport psicològic	1	6	1
32	Programes de formació	1	6	1
33	Programes d'ocupació	1	6	1
34	Foment del voluntariat en les persones aturades	1	6	1
35	Programar accions que assegurin que tots els edificis públics estan adaptats	2	1	1
36	Eliminació de barreres arquitectòniques en mobiliari urbà	2	1	1
37	Arranjaments de carrers i voreres	2	1	1
38	Promoure ajudes perquè els serveis culturals i similars de caire privat siguin accessibles per a tothom	2	1	1

Núm.	Acció	LE	OB	OE
39	Donar a conèixer l'oferta de serveis i activitats per a les persones grans	2	1	2
40	Horts comunitaris	2	2	1
41	Teatre per a gent gran	2	2	1
42	Activitats: cinefòrums, concerts, teatre.	2	2	1
43	Elaboració d'un catàleg de les entitats i de la seva implicació en el municipi	2	2	1
44	Ampliar la cartera de serveis per a l'envelliment actiu	2	2	1
45	Aules d'Extensió Universitària	2	2	1
46	Banc del temps	2	3	1
47	Amics de la gent gran: Creació d'una xarxa d'entitats organitzada	2	3	1
48	Reunions informatives en locals municipals	2	4	1
49	Informació al butlletí	2	4	1
50	Oferir suport tècnic per a la prevenció i l'actuació vers els drets de l'habitatge	2	4	1
51	Promoure taules de participació	3	1	1
52	Copsar l'opinió d'entitats de voluntariat	3	1	1
53	Donar a conèixer els resultats de la jornada participativa i de les entrevistes fetes en el marc de la redacció del Pla	3	1	1
54	Organitzar xerrades i difondre-les al butlletí i als casals	3	2	1
55	El meu avi i la meva àvia	3	2	2
56	Xerrades de gent gran a les escoles i als IES	3	2	2
57	Noves tecnologies: joves i gent gran	3	2	2
58	Revisió i actualització de l'organització del Consell	3	3	1
59	Revisió i actualització del funcionament de les comissions	3	3	1

Núm.	Acció	LE	OB	OE
60	Xerrades informatives per donar a conèixer i motivar la participació	3	3	2
61	Realització d'enquestes de satisfacció tant de serveis generals com específics de gent gran	3	3	3
62	Establir o clarificar canals efectius de comunicació i resolució de queixes i incidències	3	3	3
63	Creació de mitjans de comunicació específics	3	3	3
64	Elaboració d'una guia de recursos	3	3	3
65	Noves tecnologies de la informació i comunicació	3	4	1
66	Idiomes	3	4	1
67	Tallers de memòria	3	4	1
68	Educació emocional	3	4	1
69	Alimentació saludable	3	4	1
70	Manteniment dels projectes de voluntariat existents	3	4	2
71	Antenes	3	4	2
72	Complementació de les xarxes relacionals	3	4	2
73	Punt d'informació de la gent gran	3	4	2
74	Guia de recursos per a la gent gran	3	4	2
75	Revista per a la gent gran	3	4	2
76	Plans de formació per a professionals	4	1	1
77	Realització sistemàtica de coordinacions i taules professionals	4	1	1
78	Potenciar la transversalitat dins l'Administració i la resta de serveis de la ciutat	4	1	1
79	Actualitzar i realitzar estudis sobre l'envelliment al Prat i en entorns territorials propers o comparables	4	2	1
80	Conèixer recursos i projectes innovadors d'altres ciutats	4	2	1
81	Campanyes informatives	4	2	1
82	Xerrades específiques	4	2	1

Núm.	Acció	LE	OB	OE
83	Informar sobre els punts d'informació que existeixen al municipi sobre els diferents serveis: Cases d'en Puig i casals de gent gran	5	1	1
84	Mantenir i ampliar la funció del Butlletí com a difusor d'informació de serveis	5	1	1
85	Redacció de l'oferta de serveis	5	1	2
86	Elaborar un pla de comunicació	5	1	2

6. REVISIÓ I AVALUACIÓ

El procés de seguiment i avaluació del Pla s'emmarcarà dins les directrius establertes per la Direcció del Pla.

Seguint aquest esquema, el propi Pla defineix i concreta els seus mecanismes de seguiment i avaluació basant-se en l'estructura organitzativa i els instruments (sistema d'indicadors i informes anuals) que s'exposen a continuació:

6.1 Estructura organitzativa

L'estructura organitzativa es divideix en els Òrgans de participació, els Espais de participació i, per últim, l'anomenat Grup Directiu.

ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ

Garanteixen la visió i l'aplicació transversal i integrada de les polítiques definides al Pla a la ciutat. Es concreten en:

Taula tècnica de seguiment

Es reuneix semestralment i està formada per personal tècnic, o referents, dels diferents departaments/àrees de l'Ajuntament: Ciutadania (Gent Gran), Acció Social, Seguretat Ciutadana, Mobilitat, Cultura, Esports, Salut Pública i Prat Espais.

Les funcions de la taula tècnica són:

- Seguiment del desenvolupament del Pla, en particular l'anàlisi de:
 - Els compromisos del Pla
 - Les actuacions dutes a terme
 - Les incidències produïdes
 - Els riscos detectats
 - Les noves i futures actuacions
- Recull d'indicadors pertinents per al seguiment i l'avaluació del Pla.

El Consell Municipal de la Gent Gran

El componen les organitzacions socials i polítiques que, d'una forma o altra, han adquirit un compromís vers la reflexió, i l'acció, a l'entorn de la Gent Gran al Prat.

Els principals òrgans del Consell són:

- a) el Plenari del Consell
- b) la Comissió Permanent
- c) les Comissions de Treball.

Les funcions del Consell són:

- a. Conèixer, valorar, debatre, consensuar, proposar, promoure i informar sobre el conjunt d'iniciatives, serveis i actuacions que es desenvolupin a la ciutat.
- b. Proposar a l'Ajuntament del Prat de Llobregat iniciatives específiques i accions de solidaritat per al benestar de la gent gran.
- c. Exercir el seguiment dels projectes i els programes que es desenvolupin a la ciutat.
- d. Elaborar recomanacions i propostes del col·lectiu per iniciativa pròpia o a petició de l'Ajuntament en temes relacionats amb els interessos i problemàtiques de la gent gran.
- e. L'assoliment de la millor coordinació amb el Consell de la Gent Gran del Baix Llobregat i altres consells autonòmics i estatals, les administracions públiques, la concertació d'actuacions amb entitats que treballen a la ciutat i de relació intergeneracional, així com facilitar la informació, el debat, la difusió i, en general, l'aprofundiment democràtic i de participació.

El Consell es regula pel Text refós del Reglament d'organització i funcionament del Consell Municipal de la Gent Gran del Prat de Llobregat vigent, després de

la darrera modificació aprovada pel Ple municipal en data 4 de novembre de 2015 i que va entrar en vigor el dia 24 de desembre de 2015.

ESP AIS DE PARTICIPACIÓ

Sense perjudici de la participació ciutadana i dels òrgans que, com el Consell Municipal de la Gent Gran, vulguin impulsar, el sistema de seguiment té previst uns espais de participació Directa de la Ciutadania.

Aquests espais tenen com un doble objectiu:

- Donar compte de l'execució del Pla a la ciutadana del Prat, i a la seva gent gran en particular.
- Copsar les necessitats i propostes dirigides a la millora de la qualitat de vida de la gent gran.

Es duran a terme, com a mínim un cop l'any, per mitjà de jornades participatives que, per mitjà de les tècniques de dinàmiques de grups que siguin més adients, facilitin una participació real i justa de les persones participants.

GRUP DIRECTIU

Per últim, per a la coordinació i implementació del Pla es constituirà un Grup directiu que s'encarregarà d'impulsar els diversos processos estratègics i operatius que se'n deriven. També proposarà i revisarà el sistema d'indicadors del Pla.

6.2 Sistema d'indicadors

Per a fer el seguiment i l'avaluació del Pla es dissenyarà un sistema que contemplarà:

- Indicadors significatius de **gestió municipal**, vinculats als programes, seleccionats i acordats pel Grup Directiu com els més significatius.
- Indicadors d'**entorn**: a nivell demogràfic, socioeconòmic, salut, educació, etc., que serveixen per a contextualitzar les dades de gestió i activitat.

Es proposa treballar a partir de matrius d'indicadors que analitzin els objectius de cada línia estratègica en un esquema que respondria a la configuració següent:

INDICADORS DE GESTIÓ

LÍNIA ESTRATÈGICA 1. PROMOCIÓ I DEFENSA DE LA QUALITAT DE VIDA

01.OG1 Atenció a les persones amb dependència amb necessitats d'allotjament alternatiu a la pròpia llar

CODI	INDICADOR	DESCRIPCIÓ	FÓRMULA DE CàLCUL	OBSERVACIONS	FONT
01.OG1.01	Places d'habitatges amb serveis assistits	Nombre de noves places d'habitatges amb serveis assistits creades.	Sumatori del nombre de noves places d'habitatges amb serveis assistits creades durant el darrer any natural.	Desglossament per districtes i edats	

LÍNIA ESTRATÈGICA 2. AFAVORIR I DONAR SUPORT ALS PROJECTES DE VIDA PERSONALS

02.OG1 Promoció de les capacitats individuals i de l'autonomia funcional

CODI	INDICADOR	DESCRIPCIÓ	FÓRMULA DE CàLCUL	OBSERVACIONS	FONT
02.OG1.01	Barreres arquitectòniques en mobiliari urbà	Nombre d'eliminacions arquitectòniques en mobiliari urbà	Nombre d'eliminacions arquitectòniques en mobiliari urbà durant el darrer any natural.	Desglossament per districtes i tipologia	

INDICADORS D'ENTORN I DE REFERÈNCIA

	CODI	INDICADOR	PERIODICITAT	FONT
Indicadors sociodemogràfics	00.ENT.01.01	Població de 65 anys i més	<i>RiC</i>	Anual
Solitud i aïllament	00.ENT.02.01	Persones majors de 75 anys que viuen soles	<i>RiC</i>	Anual
Autonomia	00.ENT.04.02	Percentatge de persones de 65 anys i més que tenen dificultats per sortir al carrer i que no reben ajuda de ningú per realitzar algunes tasques quotidianes	<i>ECV</i>	<i>Quinquennal</i>

6.3 Informe anual d'avaluació del Pla

Té com a objectiu conèixer l'estat i l'evolució del Pla. La seva elaboració serà responsabilitat del Departament de Gent Gran.

El seus continguts vindran donats pel contrast dels debats i els acords que s'assoleixin en la Taula de seguiment, les valoracions del Consell Municipal i les propostes dels Espais de Participació. En tot cas, contindran:

- El conjunt **d'indicadors significatius** i actuacions rellevants per a cada línia estratègica.
- Una valoració del **grau d'acompliment** global del pla.
- La **incorporació de nous temes** que puguin haver sorgit durant la seva execució.

